

ВІСНОВІСТОРУВЪ

Revista Vicariatului Ortodox Ucrainean din România

БЛАГОВІСНИК

Журнал Українського Православного Вікаріату Румунії

Nr. 9 / № 9 mai – iulie 2025 / травень – липень 2025

ISSN 3008 – 4474 ISSN-L 3008 - 4474

CUPRINS / ЗМІСТ

ARTICOLE / СТАТТІ

Mironosițele – Purtătoarele Mirului și Vestitoare ale Învierii	5
Fake news și muceniecie	8
Ікона та ідол.....	11
Obiceiuri de Înălțarea Domnului în Poienile de Sub Munte	15
Al Doilea Război Mondial.....	17
Історія очима бабусі Параски.....	22
Історія в очах і устах старшого покоління	25
Povestea bunicilor – Amintiri din trecut	27
Istoria văzută prin ochii bunicilor	33
Istoria văzută prin ochii bunicilor	35
Sfântul Proroc Ilie Tesviteanu- model de credință și ascultare.....	39

DIN VIAȚA VICARIATULUI / З ЖИТТЯ ВІКАРІАТУ

Parohia Sighet sprijină Centrul Maternal	41
Sprijin pentru ucrainenii și românii din zona Cernăuți.....	42
Un nou curs la Centrul de Studiu Biblic Ortodox.....	43
Rugăciune pentru eroi	44
Молитва за героїв	45
Pomenirea eroilor pe Valea Ruscovei.....	46
Despre pătimirea Sfântului Alexie Carpatinul la Simpozionul internațional din Iași	47
“Dorești să aduci bucurie unei familii nevoiașe?”	48
Vizită la Parohia București	49

Conferința „Împreună împotriva discriminării”	49
Cateheză și Studiu biblic- „Înălțarea Domnului” și „Ziua eroilor”	52
Concert pentru pace în Ucraina.....	53
Hramul Parohiei Bistra	55
Hramul Parohiei Dragomirești	56
Hramul Mănăstirii „Sfânta Treime”, Pereu	57
Hramul Parohiei Valea Vișeuului	58
Hramul bisericii care a sfidat regimul comunist.....	59
Храмове свято церкви, яка кинула виклик комуністичному режиму.....	61
Hramul Parohiei Remeți	63
35 de ani de la reînființarea Vicariatului	64
Încheierea anului Școlar la Liceul Ucrainean	66
Nou proiect filantropic al Centrului de studiu biblic ortodox	67
Premierea elevilor Școlii Duminicale	68
Преміювання учнів Недільної Школи	70
Despre unitatea mozaicului.....	70
Ajutorul Parohiei Sighet pentru Centrul Maternal.....	76
Hramul Mănăstirii Ruscova.....	77
Tabăra Ortodoxă a Bucuriei.....	78
50 de familii nevoiașе sprijinite de către Centrul de Studiu Biblic Ortodox	80
Hramul Bisericii ortodoxe ucrainene Reșița	81
Hramul Parohiei Crasna Vișeuului	81
Hramul Poienile de sub Munte Nr. 3	82
Hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Petroasa Mare	83
Hramul Bisericii ortodoxe ucrainene Bocicoiu Mare	83

Câștigătorii concursului „Istoria văzută prin ochii bunicilor”	84
Hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene Sf. Vladimir din Lugoj	85

Colegiul de redacție: Pr. Vicar Dr. Nicolae Lauruc (redactor șef), Pr. Protopop Petru Rahovan, Pr. Protopop Petru Rosoca, Pr. Ardelean Vasile, Pr. Brotnei Viorel, Pr. Brotnei Virgil, Pr. Cinar Gheorghe, Ierom. Dr. Nicolae Danco, Pr. Șanta Iulian, Pr. Sacaloș Mihai și Pr. Consilier Marius N. Lauruc.

Редакційна колегія : от. Вікарій д-р Микола Лаурук, от. Благодійний Петро Рагован, от. Благодійний Петро Росока, от. Арделеан Василь, от. Бротней Віорел, от. Бротней Вергілій, от. Чінар Юрій, от. Ієромонах Д-р Ніколає Данко, от. Шанта Юліан, от. Сакалош Михайло та от. Радник Маріус Н. Лаурук.

blahovysnyk@gmail.com

Str. Bogdan Vodă, Nr. 12

Sighetu Marmăției, Maramureș 435500România

Tel.0262.315114 ; 0760.321.594

Autorii materialelor sunt responsabili, în întregime, pentru conținutul materialelor publicate.

www.binevestitorul.com

www.vicariatulortodoxuclinean.ro

ARTICOLE / СТАТТИ

Mironosițele – Purtătoarele Mirului și Vestitoare ale Învierii

„Și, după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salomeea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă. Iar dis-de-dimineață, în ziua cea dintâi a săptămânii, pe când răsărea soarele, au venit la mormânt. Și ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormântului?” **(Marcu 16, 1-3)**

A treia Duminică după Sfintele Paști este închinată femeilor mironosițe – cele dintâi vestitoare ale Învierii Domnului. Potrivit Sfintei Scripturi, trupul lui Iisus Hristos a fost pus în mormânt în grabă, vineri seara, din cauza apropierii zilei de

odihnă. În tradiția iudaică, sâmbăta era zi sfântă, iar orice lucrare fizică era interzisă – chiar și deplasarea mai lungă de 2000 de pași. Din acest motiv, ritualul ungerii nu a putut fi împlinit.

În dimineața zilei de duminică, întâia a săptămânii, femeile s-au îndreptat spre mormânt pentru a împlini rânduiala îmbălsămării. Acolo, însă, au găsit mormântul gol. Hristos înviase! Îngerul le-a vestit minunea, dar și ele și-au amintit de cuvintele Mântuitorului: „După trei zile Mă voi scula” **(Matei 16, 21)**.

Cine au fost femeile mironosițe?

Numite astfel pentru că au adus miresme cu care să ungă trupul Domnului, aceste femei au rămas în istoria Bisericii ca modele de curaj, statornicie și iubire. Numele lor le aflăm din Sfintele Evanghelii.

Toți cei patru evangheliști o menționează pe Maria Magdalena. Alături de ea sunt amintite: Maria, mama lui Iacov, Salomeea și Ioana. Evanghelistul Luca menționează că erau „și altele împreună cu ele”, semn că grupul era mai numeros.

Maria Magdalena era originară din Magdala, o cetate din Galileea. Potrivit Evangheliei după Marcu, Hristos a scos din ea șapte demoni. După vindecare, L-a urmat cu credincioșie, slujindu-L. Evanghelistul Ioan o menționează ca fiind de față la răstignire și ca fiind prima care L-a văzut pe Hristos înviat: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu” (**Ioan 20, 17**).

Maria, mama lui Iacov este identificată de majoritatea exegeților cu „cealaltă Marie”, „sora mamei Sale” sau „Maria lui Cleopa”. Ea ar fi fost verișoara Maicii Domnului, căsătorită cu Cleopa, și mama „fraților Domnului”, printre care și Iacov.

Salomeea, numită de Matei „mama fiilor lui Zevedeu”, este considerată de tradiție a fi soția lui Zevedeu și mama Sfinților Apostoli Iacov și Ioan.

Ioana, soția lui Huza – ispravnicul lui Irod Antipa – este amintită în Evanghelia după **Luca (8, 2)** printre femeile vindecate de Iisus și care Îi slujeau cu credință.

Deși Maica Domnului nu este menționată printre femeile care au venit la mormânt, tradiția patristică, prin glasul Sfântului Maxim Mărturisitorul, spune că Născătoarea de Dumnezeu nu s-ar fi depărtat nici o clipă de la mormântul Fiului Ei și că ar fi fost singura martoră tainică a Învierii, păstrând totul „în inima ei” (**Luca 2, 19**).

„Cine ne va prăvăli nouă piatra?”

Această întrebare, rostită de femeile mironosițe pe drumul spre mormânt, ascunde și un înțeles duhovnicesc adânc.

Sfântul Ignatie Briancianinov explică astfel: „Mormântul este inima noastră. Inima a fost cândva biserică; ea s-a făcut mormânt. În el intră Hristos prin taina Botezului ca să sălășluiască întru noi și să lucreze întru noi. Atunci inima este sfințită ca biserică a lui Dumnezeu. Noi îi răpim lui Hristos puțința de a lucra atunci când dăm viață omului nostru celui vechi, când lucrăm mereu după imboldul voii noastre căzute, al rațiunii noastre otrăvite de minciună. Hristos, Care a fost adus prin Botez în suflet, continuă să rămână în noi, dar este ca rănit și omorât de purtarea noastră. Biserica nefăcută de mână a lui Dumnezeu se preface în mormânt strâmt și întunecos. La intrarea acestuia este prăvălită o piatră mare foarte.” (**Sfântul Ignatie Briancianinov**, Predici, Editura Sofia- Bucuresti, pag. 125).

Această piatră mare este o boală a sufletului, pe care Sfinții Părinți o numesc „nesimțire”. Sfinții Părinți definesc „nesimțirea” ca fiind o stare de moarte a simțurilor duhovnicești, o moarte nevăzută a duhului omenesc față de lucrurile duhovnicești, fiind totodată viu pe deplin față de lucrurile materiale.

„Viața nepăsătoare petrecută vreme îndelungată în mijlocul împrăstierii statornice, în mijlocul păcatelor statornice săvârșite de bună voie, în uitare de Dumnezeu, de veșnicie, în neluare-aminte sau în luare-aminte cât se poate de superficială la poruncile și învățăturile Evangheliei: ei bine, această viață răpește duhului nostru împreuna-simțire față de lucrurile duhovnicești, îl omoară în privința lor.” (**Sfântul Ignatie Briancianinov**)

Mironosițele – icoane ale slujirii tăcute

Într-o lume grăbită, zgomotoasă și tot mai îndoielnică, femeile mironosițe rămân un model de credință vie. Ele ne învață că adevărata credință este statornică și smerită. Că iubirea față de Hristos se trăiește în taină: printr-o

rugăciune, o faptă bună, o mângâiere adusă celui suferind. Că slujirea aproapelui este cea mai profundă formă de împlinire a poruncii iubirii.

Astăzi, fiecare dintre noi este chemat să devină un purtător de mir duhovnicesc – să împrăștiem în jur mireasma iertării, a blândeții, a nădejdi. Într-o lume a întunericii, suntem chemați să mergem dis-de-diminează, cu inima trează, spre Lumina Învierii. Și chiar dacă mormântul pare închis, dacă ne apropiem cu credință, piatra se va prăvăli singură – și Hristos Se va arăta viu.

Duminica a treia după Paști este și ziua în care aducem cinstire femeii creștine, în toată demnitatea și frumusețea ei spirituală. În femeile mironosițe vedem blândețea Mariei, curajul Salomeei, răbdarea Ioanei, și mai ales jertfelnicia lor. Sunt model pentru toate mamele, fiicele și soțiile creștine care, în tăcere și cu dăruire, duc o viață de credință și de slujire.

Și astăzi sunt mironosițe între noi. Sunt mamele care își cresc copiii în credință, soțiile care își susțin soții în vreme de încercare, femeile care slujesc Biserica în smerenie, în rugăciune, în dărnicie. Ele duc mai departe mirul iubirii și credinței.

Pr. Șanta Iulian

Fake news și mucenicie

„Aduceți-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus: nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu și pe al vostru îl vor păzi” (In. 15,20). Aceste cuvinte ale Mântuitorului le auzim la Evanghelie, de fiecare dată când pomenim un mucenic, pentru că Mântuitorul vorbește aici despre ceva ce cu siguranță, zice El, se va întâmpla. Și

vedem din istoria Bisericii că aceste cuvinte ale Mântuitorului s-au împlinit, imediat, chiar, după înălțarea Sa și se împlinesc și astăzi prin jertfele mucenicilor. Aceste cuvinte se citesc la fiecare pomenire a unui mucenic pentru a nu uita și această posibilitate de jertfire, pentru care El ne cere să fim pregătiți – „Aduceți-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus”.

Sf. Mucenic Gheorghe este unul dintre cei mai importanți mucenici și a murit pentru credință în chiar cea mai mare și mai sângeroasă persecuție a creștinilor de la începutul istoriei Bisericii.

În primele secole creștinismul era cea mai prigonită credință, pentru că era și cea mai deosebită de toate celelalte religii din acea perioadă. Creștinii nu vorbeau deschis despre credința lor celor necredincioși, de aceea au apărut foarte multe zvonuri care îi prezentau fie ca niște canibali, sacrificând copii la adunări, în cadrul slujbelor (se mai auzea că mâncau Trup și beau Sânge, bineînțeles cu referire directă la Sfânta Împărtășanie), fie ca niște cetățeni rebeli ai imperiului. De aceea toți ceilalți vedeau în creștinism o boală, o nebunie, un pericol, iar fiindcă nu se închinau zeilor erau considerați atei. Această percepție avea la bază doar zvonuri, informații false, fake news, în accepțiunea contemporană. Iar aceste informații false circulau cu viteza luminii și erau primite fără o verificare prealabilă; aveau același efect devastator asupra societății pe care îl au astăzi minciunile și știrile false prezentate și acceptate drept adevăruri.

Nu doar aceste acuzații nedrepte au dus la persecutarea lor, dar și faptul că refuzau să se închine împăratului ca unui zeu, lucru pe care îl cerea aproape fiecare împărat în acea perioadă, dar și faptul că refuzau viața socială a romanilor: nu mergeau la lupte cu gladiatori (pentru că a vedea o crimă ca un spectacol este la fel de grav ca și crima în sine), nu mergeau la diferitele spectacole (pentru a nu lua parte la tot soiul de imoralități). De aceea cam toate dezastrele din acea perioadă erau puse pe seama lor: „Dacă Tibrul sau Nilul inundă câmpiile, dacă cerul nu mai trimite ploaie, dacă sunt cutremure, dacă

este foamete sau apare o epidemie, ei strigă imediat: creștinii la leu! Atât de mulți pentru unul singur?” (Tertulian scriitor bisericesc care a trăit în secolul 3 pe teritoriul Tunisiei de azi). Un alt scriitor creștin, fost avocat din Roma, Minucius Felix, pomenește motivul pentru care creștinii nu doar că nu se temeau de moarte, dar o primeau fără împotrivire, este gândul la răsplată: „în fața generalului, care soldat nu se va lupta cu curaj, știind că-l așteaptă o răsplată?”.

În primele 3 secole aproape fiecare împărat a persecutat creștinii. Dintre aceștia, cel mai necruțător a fost Dioclețian (285-305). El a inițiat cea mai sângeroasă persecuție. În luarea acestei decizii a fost influențat de către ginerele său, un fervent practicant al riturilor păgâne. Acesta îi spunea împăratului că haruspicii (preoți păgâni care citeau viitorul în măruntaiele unor animale sacrificate) nu puteau citi în prezența creștinilor. Dioclețian a dat două legi importante împotriva creștinilor: prima, în februarie 303 – care prevedea dărâmarea locurilor în care se adunau creștinii pentru rugăciune, interzicerea adunărilor, arderea manuscriselor creștine; cea de-a doua, în aprilie 303 – care prevedea obligarea creștinilor de a aduce jertfe zeilor în fața unei comisii (refuzul echivala cu o condamnare la moarte moartea). Sf. Gheorghe a fost unul din cei condamnați ca urmare a acestei legi (de aceea este prăznuit în această perioadă a anului).

Pornind de la semnificația numelui său (Gheorghe = cel ce lucrează pământul), unele cântări ale sărbătorii sfântului mucenic vorbesc despre Sf. Gheorghe ca despre unul care a trudit pământul necredinței, semănând credința. Sf. Iustin Martirul și Filosoful, un alt mucenic al Bisericii noastre a spus că „sângele martirilor este sămânța creștinilor”. Ca urmare noi, prin credința noastră, suntem rodul jertfei mucenicilor.

Chiar și una din paremiile citite de la vecernia praznicului Sfântului Gheorghe arată că cei care suferă pentru credință sunt martori ai adevărului: „neamurile toate laolaltă să se adune și să se strângă popoarele. Să-și aducă

martorii și să dovedească, să audă toți și să zică: adevărat! Voi sunteți martorii Mei.” (Isaia 43, 9-10). Un alt fragment de la vecernie, din Înțelepciunea lui Solomon (3,1-5), arată exact ceea ce cred că dobândesc cei care îi persecută pe credincioși și cum este de fapt văzută moartea jertfelnică a credincioșilor de către Dumnezeu și de către cei care se jertfesc: „sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și chinul nu se va atinge de ele. În ochii celor fără minte, dreptii sunt morți cu desăvârșire și ieșirea lor din lume li se pare mare nenorocire. și plecarea lor dintre noi, un prăpăd, dar ei sunt în pace. Chiar dacă în fața oamenilor ei au îndurat suferințe, nădejdea lor este plină de nemurire. și fiind pedepsiți cu puțin, mare răsplată vor primi, căci Dumnezeu i-a pus la încercare și i-a găsit vrednici de El”.

pr. Marius N. Lauruc

Ікона та ідол

Маємо ще багато наших вірників, які сумніваються відносно шанування ікон.

Те що є слово Боже для наших вух, те що є молитва та духовна пісня для наших уст, те є ікона для наших очей.

Славний швейцарський філософ і богослов Мішел Квено, в книзі «Воскресіння та ікона» каже слідує: «Двері серця, вуха та очі,

очищуються слухаючи слово духовне і поглядаючи ікони».

Етимологічний сенс цих двох грецьких слів – «ікона» та «ідол» – являється тим вступом щодо правдивого значення ікони для нашого

духовного життя. Слово «ікона» означає «зображення дійсності», а слово «ідол» означає «зображення недійсності».

Св. Ап. Павло пише коринтянам: «... Ми знаємо, що ідол у світі ніщо і що іншого бога нема крім Бога Одного» (1 Кор. 8,4). Ми не кажемо, що ікона є нашим Богом, але було в історії людства, та ще буває і тепер такої глупоти, де народи мають за бога різних ідолів.

Той самий Бог, який заборонив служити і вклонятись ідолам (Вихід 20, 4-5) наказує Мойсеєві зробити в наметі (храмі) «два золоті херувими» (Вих. 25,18). Св. Іван Дамаскин пише, що: «... з всіх боків храму були зображені херувими, яких шанували ізраїльтяни, але не просили їм жертву», тобто не мали їх за Бога.

Відносно служіння ідолам, було сказано Богом Мойсеєві: «Литих богів не зроби собі» (Вихід 34,17). Коли Соломон збудував славний храм, тоді він рішив прикрасити його різними «різбами херувимів», покритих золотом (1 Цар. 6,28-29), як і всередині так і назовні.

Бажаю почати з дуже логічними думками Святого Івана Дамаскина. «Ми не поклоняємося матерії – каже він – але тому хто зображений у іконі, подібно тому як не кланяємось матерії з якої зроблене Євангеліє, ні матерії хреста, але Тому хто там зображений».

«Основною метою іконописання являється Господь Ісус Христос, як досконалий образ Бога Отця», пише отець Георгій Соб'ят, в книзі «Православна Віра».

Перша ікона Господа Ісуса Христа називається «Спас нерукотворний». Про цю ікону пише в документальній своїй книзі «Ікона та іконічність», Валерій Лепахін слідуючі слова: «перший живописний образ, іконовий образ, виготовив Сам воплощений Бог. Тяжко хворий цар Едеси, Авгар, почувши про Христа, послав до Нього довірного слугу з листом та проханням про зцілення. Господь, отримавши лист, приклав до лиця убрус

і на ньому чудесним чином залишився відбиток лику Спасителя, який Він послав у дар Едеському цареві. Помолившись та приклавшись до убруса, цар одужав. Із тих пір через убрус-ікону відбувались численні чудеса» («Ікона та іконічність», Львів, 2001, ст. 41).

Дуже цікаві слова залишив нам прп. Йосиф Волоцький. «Треба поклонятися Святому Євангелію і почитати його, тому що пречистий образ Господа нашого Ісуса Христа і Святе Євангеліє подібні одне до одного, і ми повинні віддати їм рівне поклоніння й почитання, адже між ними нема жодної різниці, бо обидвоє благовістують одне. Словописець, пишучи Євангеліє, у ньому написав про все, що стосується Божого промислу про людину і передав Церкві. Те саме робить й іконописець, зображаючи на дощці свідчення Божого промислу і передаючи його Церкві. Те, що Євангеліє описує словом, живопис зображає ділом» (в книзі «Ікона та іконічність», ст. 41).

Святий Теодор Студит має глибоку науку: «Хто не ісповідує, що Господа нашого Ісуса Христа можна зображати за допомогою живопису, той не ісповідує, що Він був видимим у тілі і бути предметом доступним для іконного зображення – одне і те саме» («Ікона та іконічність», ст. 27).

Таку дуже велику ціну мають ікони, що: «Хоч би чесні ікони були витвором і невмілої руки, їх слід почитати заради первообразів», пише Св. Теодор Єрусалимський («Ікона та іконічність», ст. 32).

Святий Василій Великий каже що сила ікон то є дія Святого Духа. «Святий Дух – істинний іконописець. Він відновлює людину, як духовну, живу ікону. Він допомагає іконописцеві писати ікони зображення. Впродовж багатьох століть, іконописці не підписували своїх ікон, бо свято вірили, що їх талант належить Богові, що вони лише підмайстри Святого Духа» («Ікона та іконічність», ст. 45).

Св. Юстин Попович говорить про силу і дію Господа Ісуса Христа через Святого Духа. «Про це свідчить тінь Святого Апостола Петра, через силу Христову вона вздоровляла хворих (Д.А. 5,15) й також хустки і пояси Св. Апостола Павла вздороляли зразу хворих (Д.А. 19,12)» (Догматика, том II, ст. 83).

З цього видно як далеко є сьогоднішнє християнство від первісного християнства.

Перша ікона Богородиці була здійснена Св. Єв. Лукою. Про це знаходимо написано в документальній книзі «Про зображення святих ікон» отця Никодима Мандіца.

«Св. Апостол та Євангелист Лука, який написав Святе Євангеліє і Дії Апостолів був лікар і художник, він зробив ікону Пресвятої Богородиці тримаючи на руках Предвічного Младенця, Господа нашого Ісуса Христа. Після цього зробив ще дві ікони Пресвятої Богородиці, які поніс (всі) до Матері Господньої щоб бачила їх та сказала чи подобаються їй. Побачивши їх, Матір Господня сказала: дар Того Хто народився з Мене і мій дар хай буде з цими іконами» (ст. 56).

В цьому контексті, бажаю спогадати про два дари святих ікон. Леонід Успенський пише, що: «Були часи коли Церква боролась захищати ікони. Настав час коли ікони борються за Церкву» (в книзі «Воскресіння та ікона», ст. 80).

Знаємо дуже добре скільки випадків не було, коли ікони плакали також і в наші дні є пару місцевостей де ікони плачуть.

Що ікони є повні благодаті Святого Духа і є тим вікном до вічності, видно з того що біснуваті люди (хорони нас Господи від цього) не можуть поклонятись іконам.

Великий апологет іконографії, Мішел Квено, каже що: «ікона готує нас до зустрічі – у вічності – лицем до лица».

Прот. Микола Лаурук

Obiceiuri de Înălțarea Domnului în Poienile de Sub Munte

Înălțarea Domnului se sărbătorește în joia din săptămâna a șasea după Paști, la patruzeci de zile de la Învierea Domnului. Această zi sfântă face parte din cele douăsprezece **Praznice Împărătești** ale Bisericii Ortodoxe și este cunoscută în popor și sub numele de **Ispas**.

Sărbătoarea ne amintește de ultimul moment petrecut de Hristos pe pământ, când, în timp ce Își binecuvânta ucenicii, S-a înălțat la cer. Acest eveniment este consemnat în Evangheliile după **Marcu** (16, 19-20) și **Luca** (24, 50-

53), dar și în **Faptele Apostolilor** (1, 4-12), scrisă tot de Sfântul Apostol și Evanghelist Luca.

În comuna Poienile de Sub Munte, aflată în județul Maramureș, Înălțarea Domnului este cinstită cu profundă evlavie de comunitatea ortodoxă ucraineană. În această comunitate de oameni foarte credincioși, în care Dumnezeu a rânduit să slujesc ca preot, toate sărbătorile mari ale anului bisericesc sunt păstrate cu sfințenie, iar Ispasul (**Spasa / Спаса**) are un loc aparte în inimile localnicilor.

Pregătirile pentru această zi încep cu câteva zile înainte. Gospodinele pregătesc cu grijă bucate tradiționale, asemănătoare celor de Paști: colăcei, ouă roșii, prăjituri și alte bunătăți. Coșurile cu ouă vopsite și colaci sunt împodobite cu ștergare și așezate cu grijă pentru a fi duse la biserică. În ziua praznicului, credincioșii vin la **Sfânta Liturghie** îmbrăcați în portul popular tradițional, aducând coșurile pentru a fi binecuvântate de preoți.

Simbolismul ouălor de Ispas

În Poienile de Sub Munte, obiceiul vopsirii ouălor de Înălțare este viu și semnificativ, păstrat din generație în generație până în prezent. Tradiția s-a păstrat vie datorită bătrânelor satului, care au avut grijă să o transmită mai departe, generațiilor mai tinere, ca pe o comoară de suflet. Deși asemănătoare celor pascale, ouăle de Ispas capătă o valență spirituală aparte, fiind legate nu doar de Înviere, ci și de Înălțare și de pomenirea celor adormiți. Se crede că în această zi sufletele celor adormiți se înalță la cer, iar oferirea de bucate sfințite reprezintă un gest de milostenie și rugăciune pentru odihna lor veșnică.

A duce alimente și a le sfinți simbolizează trecerea de la cele materiale la cele duhovnicești. Trupul lui Hristos s-a înălțat la cer, deci și viața credincioșilor trebuie să tindă spre cele înalte, curate, sfințite.

Originile ouălor roșii, cunoscute sub denumirea de **pysanka**, se regăsesc în vremuri precreștine. În cultura slavă, oul simboliza începutul vieții, al universului, soarele, renașterea naturii primăvara. În perioada creștină, simbolurile ancestrale au fost înlocuite cu cele creștine:

Crucea – semnul patimilor, morții și Învierii Domnului,

Stelele – simbol al vieții pământești care continuă în cer,

Cercul – nemurirea și iubirea veșnică a lui Dumnezeu,

Picăturile – lacrimile Maicii Domnului,

Roșul – culoarea jertfei Mântuitorului,

Biserica – locul separării dintre bine și rău.

În tradiția ucraineană, ouăle roșii pot fi oferite și în această zi cu salutul pascal „**Hristos a înviat!**”, iar după trecerea la Ispas, se folosește salutul de Înălțare: „**Hristos S-a înălțat!**” – „**Adevărat S-a înălțat!**” „**Христос вознісся!**”- „**Воістину вознісся!**”

Acest salut rămâne viu în comunitate și este folosit până la **Cincizecime** – sărbătoarea Pogorării Duhului Sfânt, care are loc la zece zile după **Înălțare**.

Pr. Șanta Iulian

Al Doilea Război Mondial

Bunica mea îmi povestea adesea despre vremurile grele pe care le-a trăit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Îmi spunea cum oamenii trăiau cu frică în fiecare zi, fără să știe ce le aduce ziua de mâine. Era lipsă de mâncare, casele erau distruse, iar sunetul avioanelor și al bombelor făcea ca nopțile să fie pline de teroare. Cu toate acestea, chiar și în cele mai grele momente, oamenii se ajutau unii pe alții. Vecinii împărțeau puținul pe care îl aveau, se ascundeau împreună în pivnițe și își ofereau sprijin pentru a merge mai departe. Când îmi povestea, bunica avea o privire melancolică, de parcă retrăia acele

momente. Vocea i se schimba– uneori era blândă și caldă, atunci când vorbea despre bunătatea oamenilor, alteori tremura, mai ales când își amintea de

foame, de frig și de pierderile suferite. Eu o ascultam cu nerăbdare, ascultând cu toată atenția. Deși la școală învățasem despre război, despre date și evenimente, nimic nu se compara cu felul în care bunica îmi spunea povestea. Era ca și cum mă lua de mână și mă ducea în trecut, arătându-mi prin ochii ei cum era viața atunci. Simțeam durerea, dar și speranța, frica, dar și puterea de a merge mai departe. Bunica începea mereu povestea spunând, cu o voce blândă, dar tristă: **„Era o perioadă de mare nesiguranță. Nimic nu era sigur și nu știam ce va urma dintr-o zi în alta.”**

Mă uitam la ea și încercam să-mi imaginez cum era să trăiești într-o lume în care fiecare zi putea fi ultima, unde nu știai dacă vei mai apuca dimineața următoare. Își lăsa privirea în jos, de parcă se întorcea în timp, și continua să povestească. Mi-a spus că totul a început când nemții au invadat Polonia, iar apoi războiul s-a răspândit prin toată Europa. **„Erau tunuri și explozii peste tot, ca un tunet care nu se mai oprea”**, îmi spunea ea, iar ochii îi deveneau triști. „Străzile erau pustii, oamenii fugeau să se ascundă, iar în aer era mereu un miros de fum și praf. Noi, copiii, nu înțelegeam în totalitate ce se întâmplă. Știam doar că trebuia să ne ascundem, să ne temem, să tăcem.” Îmi povestea cum nopțile erau cele mai grele. „Stăteam înghesuiți în pivnițe sau în adăposturi, tremurând de frig și de frică. Uneori, mamele ne cântau încet ca să ne liniștească, dar afară bubuiturile continuau, ca o furtună fără sfârșit.” În timp ce o ascultam, simțeam că, prin cuvintele ei, ajungeam și eu în acele vremuri. Simțeam frica, foamea, frigul, dar și puterea oamenilor de a merge mai departe. Înainte de război, bunica și familia ei trăiau într-un sat mic, liniștit, unde viața se petrecea încet și fără griji mari. Oamenii își vedeau de treburile lor, munceau la câmp de dimineață până seara, îngrijeau animalele și se ajutau unii pe alții. Copiii alergau desculți prin curți, se jucau pe ulițe și își petreceau serile ascultând povești la lumina lămpii. **„Totul părea că va rămâne așa mereu”**, îmi spunea bunica, răsuflând greu. „Noi, copiii, aveam grijă de animale, duceam apă de la fântână și îi ajutam pe părinți la treburile gospodărești. Mamele coceau pâine, tații mergeau la câmp, iar serile le petreceam împreună, fără să știm că,

într-o zi, totul se va schimba.” Viața lor s-a schimbat dintr-o dată într-o dimineață, când zvonurile despre război au început să ajungă și în satul lor. La început, nimeni nu credea că pericolul era atât de aproape. Oamenii vorbeau în șoaptă despre luptele care se dădeau în alte locuri, despre armatele care înaintau și despre zvonurile că războiul se apropia tot mai mult. Fiecare zvon părea să sporească teama, iar frica era în jurul nostru, chiar dacă nu se spunea nimic deschis. În ciuda tuturor, speranța că satul lor va rămâne în afacerea conflictului nu dispărea. Dar, pe măsură ce zilele treceau, îngrijorările se transformau pas cu pas în realitate, iar liniștea din trecut se pierdea. În acel moment, panică a cuprins întreaga familie. „Nu știam ce să facem, să rămânem acolo sau să fugim. Eram copii care plângeau și nu înțelegeam ce se întâmplă, iar mama încerca să ne liniștească cât putea.” Bunica își amintește cum toată familia a ajuns la decizia de a pleca din sat. Nu aveau niciun plan clar, dar știau că trebuie să găsească un loc unde să se ascundă, unde ar putea fi în siguranță. Așa că au început să meargă spre munți, sperând că acolo vor găsi un loc unde nu îi va ajunge războiul. „Nu am luat nimic cu noi, doar hainele pe care le purtam. Fugind, nu ne gândeam la lucruri, la mâncare sau alte necesități. Fugeam doar ca să scăpăm de război, fără să știm ce ne așteaptă. Erau zile pline de frică, pentru că nu știam ce vom găsi în față, nu știam ce se va întâmpla cu noi. Teamă de ce va urma ne cuprinsese pe toți.” Acea panică și nesiguranță erau greu de suportat. Fugind din sat, bunica și familia ei nu aveau nicio idee dacă vor ajunge undeva în siguranță sau dacă vor fi salvați. Totul părea nesigur și fiecare pas era un pas fără să știm ce va urma. Ajunși în munți, bunica și familia ei au găsit adăpost la niște oameni săraci, dar foarte buni și primitivi. „Viața acolo nu era ușoară deloc. Munceam din zori până seara ca să avem ce mânca, dar măcar ne aveam unii pe alții, și ne sprijineam. Ne ajutam între noi, chiar dacă nu aveam mult.” Viața lor în munți era grea, dar cel puțin nu erau în fața pericolului războiului. „Chiar și când aveam foarte puțin, împărțeam totul. Oamenii din satul de la poalele muntelui ne-au primit cu brațele deschise, ne-au oferit tot ce aveau. Deși erau la fel de săraci ca noi, nu se gândeau la ce au ei, ci ne dădeau și

nouă ce puteau. Împărțeau cu noi, fără să se gândească la lipsurile lor.” Chiar dacă viața în munți era grea și lipsită de multe lucruri, bunica simțea că acolo, în mijlocul oamenilor care nu aveau mult, era un sentiment de solidaritate și ajutor. Această bunătate, chiar și în vremuri dificile, o învăța pe bunica ce înseamnă cu adevărat să fii om. Totuși, momentele de frică nu se opreau. „De fiecare dată când auzeam sirena, știam că trebuie să ne ascundem rapid. Fugeam în pivnițe sau în locuri unde improvizam adăposturi, iar acolo, tremurând de frică, ne așteptam la ce va urma. Nu știam când vor cădea bombele sau dacă vom reuși să rămânem în viață.” Bombardamentele germane deveniseră din ce în ce mai dese, iar oamenii nu aveau nicio siguranță că locurile în care se ascundeau vor fi suficiente pentru a-i proteja. „Am auzit explozii puternice, care păreau că vor distruge totul în jur. Nu știam dacă vom reuși să ieșim din adăpost sau dacă vom fi prinși în mijlocul atacului.”

Fiecare sunet de bombă era o lovitură în inimă, iar frica era continuă. Bunica își amintea cum, de fiecare dată, își țineau respirația, așteptând să treacă momentul, dar nu aveau niciodată siguranța că vor scăpa sănătoși. Viața lor devenise o continuă fugă și ascundere, fără a ști ce va aduce ziua următoare. Pe lângă frica provocată de bombardamente, bunica își amintește și de dificultățile de zi cu zi. „Viața era grea, pentru că nu aveam de toate. Mâncarea era puțină și adesea mama mergea la magazin să caute ceva de mâncare, dar nu știa niciodată dacă va găsi ceva. Uneori reușea să adune câteva boabe de grâu sau porumb, pe care le punea în sacii de paie. Erau zile în care aveam doar un cartof la masă, dar eram fericiți că eram împreună și sănătoși.” Cel mai greu moment pentru bunica a fost atunci când a aflat că tatăl ei trebuia să plece pe front. „Când am aflat că tata trebuia să plece la război, nu știam ce să mai facem. Am plâns mult, dar nu aveam ce face, nu puteam schimba nimic. Toți bărbații plecau la război și nu știam dacă tata se va mai întoarce sau nu. Erau multe întrebări fără răspuns, iar frica ne cuprindea pe toți.”

Chiar și în mijlocul acestei tristeți și nesiguranțe, bunica își aduce aminte că speranța nu a dispărut. „Chiar dacă nu știam ce va urma și viitorul părea atât de nesigur, speram că, într-o zi, războiul se va termina și ne vom putea întoarce acasă. Speranța a fost singurul lucru care ne-a ținut cu putere să mergem înainte, chiar și în cele mai grele momente. Era singurul lucru care ne dădea curaj să supraviețuim.” Speranța era, pentru bunica, ca o rază de lumină în mijlocul întunericului. Chiar dacă totul părea pierdut, ea credea că într-o zi va veni sfârșitul războiului și vor putea începe o viață nouă. După mulți ani, războiul s-a încheiat, iar tatăl bunicii s-a întors acasă. „Chiar dacă s-a întors, tata nu mai era același. Războiul l-a schimbat mult, dar am fost fericiți că l-am avut din nou lângă noi.” Bunica îmi spunea că, deși viața lor nu a mai fost niciodată ca înainte, au reușit să meargă mai departe. „Am început să reconstruim totul de la zero. Chiar dacă nu aveam multe lucruri, aveam unii pe alții și am învățat să prețuim ce avem. Am înțeles că, chiar și când nu ai tot ce îți dorești, este important să fii împreună și să te sprijini pe cei din jur.” Chiar și în mijlocul dificultăților, familia bunicii a găsit puterea de a începe din nou, de a aprecia lucrurile simple, dar care contează cu adevărat: iubirea, sprijinul și legăturile dintre ei. Aceasta a fost lecția pe care mi-a lăsat-o bunica: chiar și în cele mai grele și întunecate vremuri, oamenii reușesc să supraviețuiască atunci când sunt uniți și se sprijină unii pe alții. „Războiul nu ne-a învățat nimic bun, dar ne-a arătat cât de importantă este familia, solidaritatea și speranța. Chiar și atunci când totul părea pierdut, am învățat că, dacă avem unii pe alții, putem trece prin orice dificultate, oricât de mare ar fi ea. Chiar și în fața morții, în fața fricii, în fața războiului care distruge tot în jur, oamenii care rămân uniți pot găsi o cale de a merge mai departe.”

Bunica îmi spunea că, în ciuda tuturor pierderilor și suferințelor pe care le-au trăit, familia lor nu și-a pierdut niciodată speranța. Chiar dacă zilele erau pline de nesiguranță, chiar și atunci când nu știau ce se va întâmpla a doua zi, aveau încredere că, dacă se sprijineau unii pe alții, vor putea să facă față oricărei greutăți. „Speranța a fost singura care ne-a ținut în viață”, îmi spunea bunica.

„Чіар і атунці канд пѐраа аѐ ну маі ехіста нціо але де сѐапаре, ам гѐсіт путера де а зѐмбі уніі алтора і де а лупта пентру ун віитор маі буи. І аста ам їивѐаѐат дін рѐзбоі: аѐ нїмї ну естє імпосїбіл атунці канд авем о фамїліе і іріетенї алѐтурї.” Чіар і атунці канд лума пѐраа сѐ се прѐбуѐеасѐа їи іурл лор, бунїа і фамїліа еї ау їивѐаѐат сѐ прѐтуїасѐа фїекарє кліпѐ петрекутѐ їмпреунѐ, фїекарє мїа бучурїе. Лекѐїа пе карє мї-а лѐсат-о бунїа ера сімплѐ, дар прופундѐ: **„Унії сунтем маї puternici і нїмї ну поате дїструге ceea ce avem atunci cѐnd сунтем їмпреунѐ.”**

Chifa Ioana, Poienile de sub Munte

„Istoria vѐzutѐ prin ochii bunicilor” – Premiul I

Історїа очїма бабусї Параскї

Коли я була маленька, менї не потрібні були підручники з історії, щоб дізнатися про минуле. У мене були розповідї бабусї Параскї, які вона розповідала біля печї довгими зимовими вечорами в селї Поляни під Горою. Її ніжний, але впевнений голос, її блакитні очі, що іноді дивилися вдалечїнь, переносили мене в часи, прожитї в тиші, з терпінням і мужністю. Я бачила в нїй не лише бабусю, а й свїдка часів, які формували наше село, жїнку, яка навчилася вистояти, не скаржачись.

Параска народилася в 1944 році, в останні місяці Другої світової війни. Вона не пам'ятає початку війни, але історії мамї та бабусї закарбувалися в її серці. «Коли я народилася, світ не

мав часу на радість. Люди оплакували своїх мертвих і рахували дні до приходу зими», — казала вона з сумом у погляді. У селі люди жили зі страхом у серці — страхом перед солдатами, голодом, невідомістю.

Коли вона пішла до школи, світ уже був іншим. Село намагалося оговтатися після війни, але комунізм уже почав панувати в житті людей. Бабуся розповідала, як у 1950-х роках влада приходила в село і забиравала все цінне з господарств: корову, плуг, землю. «Для колективу», — казали вони, і люди безпорадно дивилися, як у них відбирали працю всього життя.

Вона з сумом згадує день, коли її родина була змушена віддати єдину корову. «Це було так, ніби вони забрали частину нашої душі. Молоко було для дітей, і без нього мама ночами плакала в хліві». Натомість давали талони — папірці, які не могли втамувати голод, але щодня нагадували, що вони більше не господарі свого життя.

У нашому селі люди вперто залишалися людьми. Вони працювали в полі, допомагали один одному, ділилися хлібом і сіллю. А в неділю одягали чистий одяг і йшли до церкви, навіть якщо знали, що хтось донесе. Церква була серцем громади, і там, українською мовою, вони знаходили розраду і силу жити далі. Молитва, сказана пошепки, означала свободу.

Параска вийшла заміж за дідуся Івана в 1960-х роках. Він був працюючим, чесним і віруючим чоловіком. Разом вони виростили трьох дітей у простому, але теплому домі. Бабуся розповідала, як, попри важкі часи, радість від єдності сім'ї робила все легшим. «Бували роки, коли в нас була лише одна пара постолів на всіх дітей, але любові вистачало на десятьох.»

У 1970–80-х роках село змінилося. Будували школи, магазини, але й з'являлося дедалі більше правил. Бабуся ходила до церкви потайки, тримаючи дітей за руки, боячись, щоб її не побачили активісти партії. «Люди забували, як говорити відверто, говорили лише пошепки й тільки з

тими, кому довіряли», — казала вона з гіркотою. І все ж віра не згасла. Ані мова, ані наші українські звичаї не зникли — завдяки таким людям, як вона.

Після революції 1989-го року світ змінився. Вона з хвилюванням згадує день, коли дізналися, що Чаушеску усунено. Люди зібралися у дворах із увімкненими на повну радіоприймачами, але з напруженим серцем: «Чи буде тепер краще?» Це був період плутанини і сподівань. Нарешті можна було ходити до церкви без страху, говорити відкрито українською, мріяти про краще майбутнє для дітей і онуків.

Зараз бабусі Парасці 81 рік, і вона живе в тій самій хаті, де народилася. У неї зморшкуваті руки, але очі світяться добром. Вона пам'ятає кожну деталь з минулого нашого села. Часто бере мене за руку і каже: «Ніколи не забувай, звідки ти. Ти маєш глибоке коріння — носи його з гордістю.»

Для мене бабуса — не просто оповідачка. Вона — жива пам'ятка терпіння, гідності й відваги. Через неї я розумію, що історія — це не лише про факти й дати, а про людей — про те, як вони любили, страждали і надіялись. Історія нашого села живе через неї, і я маю обов'язок передати її далі.

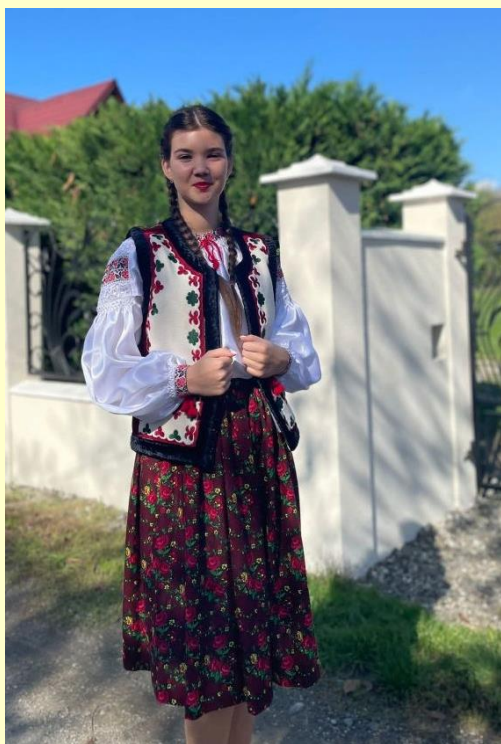
Поляни під Горою — це не просто село в Марамуреші. Це серце, що б'ється в кожному з нас, хто ще говорить мовою дідів і запалює лампадку в домі, де стільки молитов було прошептано в таємниці. Тут, у цьому гірському селі, історія не забута — її передають з покоління в покоління, як живу спадщину.

І щоразу, коли я сідаю біля теплої печі й слухаю, як бабуса Параска розповідає, я розумію, наскільки важливо зберігати пам'ять про наш край, нашу мову й віру. Бо, як вона завжди каже: «Хто не знає свого минулого, той живе, як листок, що його носить вітер.»

Волошін Іоанна, Поляни під Горою

“Історія очима бабусь і дідусів” – Перше місце

Історія в очах і устах старшого покоління

Історія це наука, яка вчить нас пізнавати близьке або далеке минуле. З історії ми дізнаємося багато чого цікавого з минулого нашої країни, нашого роду.

Я завжди любила слухати цікаві історії із буття моєї прабабусі, дідуса і бабусі. Мені здавалося що таке не могло відбуватися, але із їх розповідей я переконалася що воно дійсно так було.

Я була дуже захоплена і слухала про той день коли в нашій країні відбулася революція в Грудні 1989-го року, про той день коли втік керівник Н.Чаушеску.

Я із захопленням слухала їх розповіді про життя в селі за часів комунізму, не хотілося вірити в те що існували різні перепони, що переривалося світло і люди змушені були сидіти в темряві а діти робити уроки пре запалених свічках. Про те що телебачення не мало передач, що існував тільки один телевізійний канал.

Не хочеться вірити що у нашому селі не існували телефони тільки один у школі, а для населення один телефон у селі.

Тепер у наші дні, коли ми можемо вибирати різні канали і різні передачі по телебаченню, повно всілякої техніки в селі все прожите нашиму предками здається казкове.

А ще я люблю слухати про те що у нашому селі не існувало асфальтованої дороги, дорога була дуже пошкоджена і просто взимку чи у дощову погоду не можна було користуватися нею, до нас не доходили машини, єдиний зв'язок із містом була залізниця і то всі поїзди не зупинялися в нас. Так що діти довідалася до міста у ліцеї тільки поїздом, а ті які працювали у місті добиралися поїздом або пішки до найближчого села.

Все це здається неймовірним тому що тепер дорога асфальтована, люди доїжджають на автобусах або на власних машинах.

Умови навчання у сільській школі і городчику прекрасні, майже нічим не відрізняються від навчання у місті.

А ще люблю слухати і не хочеться вірити, що всі продовольчі продукти можна було придбати тільки за списком у магазинах. Це означало що для кожної особи видавалася точна кількість того чи іншого продукту. Наприклад мука, цукор, рис, не можна було купувати вільно будь-де а тільки по спеціальних списках де було вказано число осіб із кожної сім'ї.

А ще мій дідусь розказував як не міг купити хліба коли був у великому місті тому що хліб продавали тільки по паспорту за місцем проживання.

Нам сьогодні не можна уявити щось подібно і тому це ще більше приводить мене до висновку як цікаво вивчати історію давній чи не так давні події для того щоб більш яскраво оцінити теперішній час.

Мені дуже цікаво в корисно знати події минулого щоб усвідомити зміни на краще які відбулися.

Коли ми замінімо наших родичів у нашу чергу будемо розповідати новому поколінню те що ми пережили.

Дутчук Делія – Луг над Тисою

“Історія очима бабусь і дідусів” – Друге місце

Povestea bunicilor – Amintiri din trecut

COPILĂRIA ÎN SATUL LUNCA LA TISA

Din câte mi-au povestit bunicii mei, am înțeles că nu era așa de ușor cum e acum. Nu aveau condițiile necesare dar în schimb erau mult mai liberi, se jucau în timpul liber în natură cu prietenii, spre exemplu „prinsea” – un joc de alergare, unde unul dintre copii trebuia să-i prindă pe ceilalți, „ de-a v-ați ascunselea” – copiii se ascundeau prin gospodării, în grădini sau după șuri, iar cel care număra trebuia să-i găsească, și multe alte jocuri. Fetele își făceau păpuși din știuleți de porumb și le îmbrăcau în haine din frunze sau bucăți de pânză. Mai făceau și mâncare din nisip, apă, frunze, flori... Vara, copiii mergeau la scăldat în râul Tisa, unde unii chiar învățau să înoate. Se adunau pe dealuri la cules de mure și fragi sau mergeau cu bunicii și părinții la fân. Copiii se mai duceau vara cu animalele la păscut pe câmp. Iarna, săniușul era activitatea preferată, de dimineața până seara se dădeau copiii fără să se plângă că le este foame sau frig.

VIAȚA DE ZI CU ZI

Casele erau mici, cu două-trei camere și fără baie. Majoritatea erau construite din lemn, iar acoperișul era din țiglă veche, de culoare portocalie.

Mâncarea se gătea cu ingredientele din gospodărie. Oamenii aveau în curte ouă, carne, lapte, brânză, fructe și legume, iar din magazin cumpărau doar făina, ulei, zahăr. Mâncărurile preparate aproape zilnic erau mămăliga cu brânză și jumări, ciorbe, piroște, hremzle și multe altele. Dulciurile se făceau mai rar sau de sărbători, cele mai des pregătite erau cozonacii cu nucă sau mac, prăjiturile cu mere, clătite cu gem și altele.

Leacuri băbești – în trecut, oamenii nu aveau medicamente și foloseau leacuri tradiționale. Pentru febră, puneau *samachișă* (iaurt) pe piept și cartofi tăiați rondele pe tălpi. Pentru durerea de cap, se puneau o frunză mare de varză pe cap, iar pentru răceală se făcea ceai din ceapă și nucă sau lapte de vacă fiert cu unt.

Am înțeles de la bunici că în perioada comunistă, bărbații lucrau în principal la stat, având locurile de muncă în mine, la CFR, în fabrici și uzine. Ceilalți bărbați ce nu lucrau la stat, se ocupau cu agricultura, creșterea animalelor și în păduri. Bărbații mai erau obligați să facă armata, în schimb, femeile rămâneau acasă, ocupându-se de gospodărie și îngrijirea copiilor. Înainte de plecarea băieților în armată, se făcea o petrecere împreună cu neamurile și vecinii. După petrecere, băieții erau duși la gară, însoțiți de familie și muzică.

Prelucrarea lânii – lâna tunsă de pe oaie se spală bine, se usucă și apoi se scărmană, după aceea se pieptănă pe un pieptăn din lemn, după care se făcea caierul pe care femeile îl torceau la șezători. Firele erau toarse după trebuință, mai groase sau mai subțiri. Firele groase se întrebuintau la țesutul cergilor la război, iar cu firele subțiri femeile croșetau ciorapi, veste, mănuși, fulare, iar din bumbac făceau draperii și perdele. Mai făceau la război zadii pentru fete și

femei. Cămășile tradiționale la bărbați și femei erau făcute din bumbac iar broderia din ață colorată sau mărgele.

Munca în agricultură – se cultivau cartofi, porumb, și alte legume și fructe. În perioadele de muncă intensă, vecinii se ajutau reciproc, mai ales la cositul fânului sau la culesul cartofilor. Ziua de muncă pe câmp începea dis-de-dimineată, pe la 6-7. Gospodarul mergea primul pe câmp, pregătea totul, iar apoi, pe la 7-8, veneau restul oamenilor care ajutau la muncit. După câteva ore de muncă, se întindea o pătură pe jos, se scotea mâncarea și se mânca direct pe câmp. Apoi se continua munca până la final. După terminarea muncii, toți mergeau acasă la gospodar, unde mâncau împreună, ca o răsplată după o zi de muncă.

Școala era frecventată întreaga săptămână, de luni până sâmbăta. Copii aveau uniforme, băieții aveau costum, pantaloni negri și cămașă albastră iar fetele, rochița albastră, bluză albă, cordeluță și codițe. În trecut, elevii erau împărțiți în grupuri diferite, clasele I-IV învățau după-masa și se numeau „pionieri” iar clasele V-VIII de dimineață și se numeau UTC (Uniunea Tineretului Comunist). La pioneri era cravata roșie și se primea după meritul la învățătura. Dacă uitai cravata, stăteai în genunchi în fața clasei 10-15 minute, se făcea careu în fața școlii și se primeau gradele în funcție de învățătură, gradul I, II, și III erau responsabili de grupul de pioneri. În fiecare zi la începutul orei să cânte imnul României din epoca lui Ceaușescu, ‘Trei culori’. În sat, în școală se predă în limba ucraineană. Limba engleză nu se făcea, în schimb, făceau limba rusă. Erau 3 trimestre, iar vacanțele erau de Paște, de Crăciun și de vara.

Se dădeau tezele la limba română, matematică, limba ucraineană, fizică și istorie. Excursiile se organizau doar până unde poți ajunge pe jos, în pădure, la plantații lângă râuri și la sâmbra oilor.

SĂRBĂTORI, TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Noi, fiind situați la granița cu Ucraina, sărbătorim sărbătorile pe stil vechi. Crăciunul îl sărbătorim pe 7 ianuarie, cu următoarele tradiții: în ajunul Crăciunului se mânca doar de post, copii merg să colinde din casă în casă cu Steaua. Băieții mai mari, organizau Viflaimul din care făceau parte 12 băieți, fiecare cu rolul lui, doi îngeri, patru păstori, trei regi și trei personaje mascate, Moșu, Evreul și un drac. În ajun, oamenii mai bătrâni dar și tinerii mergeau la biserică seara. Ziua următoare, toți mergeau la biserică iar după slujbă, preotul împreună cu corul bisericii mergeau din casă în casă cu colinda bisericească.

De Paște, înainte cu o săptămână începe Săptămâna Mare. În această săptămână sunt diverse tradiții și obiceiuri. În fiecare zi se ține slujba în biserică, În Joia Mare femeile pregătesc ouăle pe care le fierb în apă și coaja de la ceapă roșie. Se mai face și Pasca iar între timp mai vin și copii la „cucuțe” unde primesc cucuțe, mere, nuci, sau chiar bani. Cucuțe – chifle mici făcute din făină, de către gospodină iar pe deasupra, erau unse cu apă și zahăr. În Vinerea Mare nu se lucrează nimic pentru că este sărbătoare, oamenii merg la biserică pentru că este Prohodul lui Iisus Hristos. Sâmbăta femeile încep să-și pregătească coșurile pentru ziua următoare. În coș se pun ouăle, Pasca, unt, sare, ceapă verde și usturoi verde, vin, carne și alte alimente. La ora 24, în biserică se stinge lumina și toți merg să ia „lumină din lumină” adusă din Ierusalim. Cu lumânările aprinse, se mergea în jurul bisericii în timp ce se băteau clopotele și toaca. Duminica, este Paștele, toți merg la biserică cu coșurile pline de bunătăți, se face slujba, iar după aceea, vine preotul și sfințește toate coșurile. După toate acestea, fiecare merge acasă și începe să mănânce din bunătățile sfințite.

Hramul Bisericii (Acoperământul Maicii Domnului) – era o sărbătoare foarte importantă pentru ei, când veneau rudele și prietenii din alte sate.

Biserica Ucraineană Lunca la Tisa avea o legătură specială cu Ucraina, în trecut, satul era conectat direct cu localitatea Luh (Ucraina) printr-un pod peste râul Tisa. Ucrainenii din Luh veneau frecvent la biserică din Lunca la Tisa, care era una dintre cele mai mari biserici din zonă. Aici, slujbele se fac în limba

ucraineană. Situația s-a schimbat brusc în anul 1970. Erau niște inundații și valuri imense iar atunci podul nu a mai rezistat și a fost luat de apă. În sat, limba ucraineană era și este în continuare folosită în viața de zi cu zi.

Nunta tradițională – cu o zi înainte se făcea steagul (praporul) la mire acasă. În ziua nunții, mireasa pleacă de acasă însoțită de oaspeți spre biserică, în timp ce mirele venea și el de acasă, însoțit de oaspeții săi. Ambii erau întâmpinați de muzicanți și de domnișorii și domnișoarele de onoare. Mireasa purta un colăcel mic legat cu panglică roșie de mână, apoi după cununie, dădea la fiecare copil câte un colăcel. După cununia religioasă, toți mergeau la locul petrecerii, la mire în curte și la mireasă, oaspeții de la mire, mergeau la mire acasă, iar cei de la mireasă, mergeau la ea. Ziua următoare, de dimineață se strângeau din nou și mireasa mergea cu oaspeții și muzicanții la mire acasă, unde vor locui împreună. Mâncarea era pregătită acasă. De obicei se făceau sarmale, ciorbe, cartofi piure cu carne, prăjituri de casă, iar băuturile consumate erau țuica și vinul de casă.

PORTUL TRADIȚIONAL DIN LUNCA LA TISA

Portul tradițional era purtat la sărbători, nunți, evenimente speciale. Bărbații purtau pantaloni negri simpli, huțulca ornamentată cu diferite modele și culori. Pe deasupra, purtau un cojoc, țesut în diverse culori și modele. Femeile îmbrăcau o sumnă care putea fi roșie, albastră, verde, albă, galbenă sau neagră, aceasta era completată cu ie, cusută manual, cu diverse modele și culori. Cojocul feminin era asemănător cu cel al bărbaților, fiind realizat și decorat cu motive tradiționale.

VIAȚA SOCIALĂ ȘI POLITICA

Mi-au spus bunicii că, denumirea oficială a României s-a schimbat de mai multe ori în perioada comunistă. Prima denumire a României pe care bunicii o țin minte este Republica Populară Română, iar după câțiva ani au schimbat în Republica Socialistă România, iar din 1989 până în prezent se numește România.

În perioada comunistă, propaganda de stat influența puternic educația, iar în școli erau predate doar informații aprobate de regim, iar elevii învățau despre realizările partidului comunist. De-a lungul timpului, s-au schimbat și imnurile. Imnul pe care îl țin minte bunicii este „Trei culori” iar de la 1989 până acum este „Deșteaptă-te, române!”. Oamenii nu aveau voie să vorbească despre conducerea țării pentru că puteau fi cenzurați și condamnați. O dată la ceva timp, în sat, se organizau niște ședințe unde se discutat toate informațiile din comună. Preotul, la finalul slujbei le zicea oamenilor că în căminul cultural va fi ședință. Primarul, polițiști, profesori, preot și alții vorbeau tot ceea ce s-a întâmplat în ultima perioadă.

PERIOADA LUI CEAUȘESCU

Din spusele bunicilor mei, am înțeles că multe produse de bază, precum zahărul, uleiul, făina, carnea, erau raționalizate și se găseau greu, doar 400 gr de zahăr pe lună, 0.5L de ulei, iar toate produsele se cumpărau pe numărul de casă ca să nu cumpere de mai multe ori, ci doar o dată pe lună. Marfa în sat venea doar o dată pe săptămână, iar locuitorii trebuiau să se grăbească pentru a prinde produse. Oamenii din sate se descurcau mai bine decât cei de la oraș, având grădini și animale. În acea perioadă, era doar un singur mijloc de transport, trenul CFR. Nu existau mașini sau alte mijloace de transport iar oamenii care lucrau în oraș sau liceeni mergeau doar cu trenul. Deși viața era grea, oamenii încercau să se descurce și să se ajute între ei. Unii își doreau libertate, dar era și frica de Securitate. Mi-au mai spus că nu existau telefoane, dacă trebuia să anunți pe cineva, ziceai la o persoană apoi acea persoană în continuare zicea, până ajungea la cine trebuie. Telefoanele erau doar la Poștă. În situații de urgență, se dădea „telegrama fulger” de la poștă la poștă.

REVOLUȚIA DIN 1989

Bunicii mei își amintesc cum au ascultat evenimentele la radio. Unii oameni au participat la proteste în orașele apropiate iar alții doar s-au temut de

ce va urma. După revoluție, alimentele au devenit mai accesibile, dar mulți și-au pierdut locurile de muncă odată cu închiderea fabricilor. Oamenii sperau la o viață mai bună, dar a fost dificil. Mulți tineri au plecat în străinătate. Drumurile au fost modernizate treptat iar casele au fost dotate cu electricitate și apă.

Șmuliac Alex -Remus, Lunca la Tisa

„Istoria văzută prin ochii bunicilor” – Premiul II

Istoria văzută prin ochii bunicilor

În satul Valea Vișeului, din județul Maramureș, timpul are o altă măsură. Aici, fiecare munte și fiecare râu poartă amintirea unor vremuri pline de încercări.

Aceste povești le-am auzit în copilărie de la bunicul meu, care, din păcate, nu mai este astăzi printre noi. Însă amintirile lui au rămas vii în sufletul meu.

Îmi amintesc și acum cum stăteam pe genunchii lui și îl ascultam povestind despre război. Erau momente în care ochii lui căpătau o privire pierdută, ca și cum re trăia toate acele clipe grele. Bunicul avea 24 de ani când a început coșmarul. Într-o zi, soldații au venit în sat și l-au luat pe bunicul, acesta neputând să riposteze.

Bunica mea a rămas singură acasă cu copii mici trebuind să fie pentru ei și mamă și tată.

Fiecare zi era o luptă, nu doar cu greutățile traiului, ci și cu dorul și teama că poate nu-l va mai vedea niciodată.

Zilele treceau greu, iar fiecare veste adusă de cineva din sat era o nouă sursă de speranță sau de lacrimi. Nu știa dacă bunicul mai trăiește sau dacă soarta l-a răpus undeva departe, într-un război crud și fără rost pentru oamenii simpli ca ei.

Bunica mea, rămasă singură cu cinci copii mici, a trebuit să găsească puterea de a merge mai departe. Învățase să îngrijească gospodăria, să crească animale, să cultive pământul și să își ocrotească familia, toate acestea fără a ști dacă vreodată soțul ei se va întoarce acasă.

Când soldații au intrat în Valea Vișeului, oamenii au fost cuprinși de panică. Erau vremuri în care vestea războiului aducea mai multă spaimă decât moartea însăși. Unii bărbați, îngroziți de gândul că își vor lăsa în urmă soțiile, copiii și gospodăriile, au fugit în pădurea de la marginea satului. Acolo, printre brazii deși și cărările ascunse, au încercat să se ascundă, sperând că soldații nu îi vor găsi.

De multe ori, femeile din sat le duceau mâncare pe ascuns, riscând pedeapsa, doar pentru ca acești bărbați să poată supraviețui.

Pe front, viața era un coșmar continuu. Bărbații erau trimiși să lupte în condiții greu de imaginat: frig, ploaie, noroi și lipsă de hrană. Se luptau nu doar cu inamicul, ci și cu foamea, bolile și dorul de casă. Zgomotul exploziilor, țipetele camarazilor răniți și imaginea ruinelor îi urmăreau în fiecare clipă.

Erau timpuri în care fiecare om încerca să supraviețuiască așa cum putea, iar durerea și lipsurile nu mai cunoșteau granițe sau reguli. În Valea Vișeului era un pod către Ucraina. Podul era mai mult decât o construcție de lemn și fier – era o punte între oameni, între țări și între suflete. Prin el, localnicii puteau ajunge în Ucraina, să își viziteze rudele, să schimbe bunuri, să păstreze legături de veacuri. Dar într-o zi în anul 1944 acel pod a fost aruncat în aer. Explozia a fost atât de puternică încât s-a auzit până în pădurile din jur. Mulți săteni au ieșit speriați din case, privind neputincioși către norul gros de fum ce se ridica

deasupra Tisei. Distrugerea podului a izolat satul, a rupt relațiile și a adâncit sentimentul de teamă. Valea Vișeului a devenit, pentru o vreme, un loc închis, în care oamenii nu mai aveau decât credința și forța interioară ca sprijin. Bunicii îmi povesteau cum, după distrugerea podului, viața a devenit și mai grea: resursele s-au îpuținat, iar nesiguranța domnea peste tot.

Astăzi, Valea Vișeului este mai mult decât un sat frumos din Maramureș. Văd urmele unei istorii dureroase, dar și dovada unei tăceri care a învins războiul. Văd curajul unei femei simple care și-a crescut copiii în vremuri imposibile și care, chiar și acum, la bătrânețe, își păstrează zâmbetul blând.

Valea Vișeului nu este doar un loc pe hartă. Este o lecție de istorie, de curaj și de iubire, pe care generațiile de astăzi o poartă mai departe cu mândrie.

Boiciuc Georgiana, Valea Vișeului

„Istoria văzută prin ochii bunicilor”, Premiul III

Istoria văzută prin ochii bunicilor

“Ce a fost în Valea Vișeului în timpul războiului?”

Eu am fost copil când a început războiul (Al Doilea Război Mondial 1939-1945). Prima dată au venit rușii, aici au rămas doar fete. Odată au venit doi ruși (soldați sovietici) și ne-au spus “Vă temeți fetelor, noi suntem oameni ruși, la fel ca voi”.

“Umblau des pe aici?”

Pe aici nu umblau, pe timpul verii încă nu erau (1944) doar mai târziu au început să

vină pe aici, pe dealuri. Dar nu era ceva ce să recunoști la ei; pe unii da, unii parcă îi recunoșteam. Dar alții aveau niște trăsături parcă de ucigași (probabil erau soldați din partea Asiatică a Rusiei). Valea Vișeului a fost traversată de trupele sovietice în timpul înaintării spre vest. Frontul a trecut prin zonă, iar localnicii au fost martori la schimbările dramatice din ultimele luni ale războiului. A venit odată unul la noi; eram în casă, vine mama, se pune pe scaun și spune: „Uite ce urât e”; el auzind-o s-a uitat la ea și mama a spus repede: ”Nu, nu de voi, eu zic de casă, uite, nu e văruit”, și așa a scăpat. Altul a venit la mama cerându-i fân. Ea i-a spus “Eu nu-ți dau nimic, eu sunt văduvă, pe bărbat l-au luat, am 3 copii și nici fân nu prea este”. Iar soldatul tot insista “Dă-mi fân că mor oamenii!” Altă dată ne-am trezit cu soldați în lanul de porumb. Săracii de ei, rupeau porumb crud și mâncau; au golit jumătate de lan. Mai căutau în pământ cartofi și îi mâncau așa cruzi...chiar și stricați. Mureau înfometați...nu aveam nimic pe atunci...

„Nemții au fost aici?”

Da! Odată eu și Ana (sora ei) am scos porcii din grajd ca să-i ducem la deal și ei au început să fugă și ne-am speriat că o să-i prindă soldații și o să-i ia dar ei, erau doi, au ieșit de lângă puț și au început să râdă când au văzut că încercăm să-i ascundem și ne-au lăsat în pace. Soldați nemți au început să apară în Valea Vișeului în primăvara și vara anului 1944 când germanii au fortificat rutele din Carpați, inclusiv Valea Vișeului, pentru a pregăti defensiva împotriva sovieticilor.

“Tatăl vostru a fost în război; când l-au luat?”

Pe tata l-au luat ungurii (1942). Ungurii care erau cu nemții cred. După ce a plecat tata, tot ce am primit de la el, a fost o vedere pe care scria doar să o ascultăm pe mama, nimic alt ceva... Era un prieten de a lui tata, Paparega, care a fugit. Zicea că se urca în brad, până în vârf, să nu-l vadă patrula. A avut noroc că jandarmii (soldații maghiari porecliți “Pirineke”, deoarece aveau pene în căciula

de pe cap) nu aveau câini. Jandarmii maghiari erau foarte urâți de populația satului. Inițial l-a chemat și pe tata să fugă dar nu s-a dus, era mai fricos de fel. Dar nu a fost bine nicicum pentru că tot a murit până la urmă pe acolo.

Foarte mulți bărbați au plecat în război. Pe unchiul meu l-au luat mai târziu decât pe tata, undeva înainte de Paște; el era mai bătrân. Nu aveau voie să vină acasă în permisie. Iar mulți tineri care au plecat, nu s-au mai întors.

“Și evreii?”

Femeile evreice erau foarte frumoase. Pe evrei i-au luat cam după ce a plecat și tata; în același an (în primăvara anului 1942, evreii au fost deportați din Valea Vișeuului); i-au încărcat în vagoane și ungurii și nemții, nu mai știu.

Știu că tata era încă acasă și a venit o femeie evreică cu care ne înțelegeam și ne-a spus că deja au primit stele galbene (steaua lui David, cu care erau “marcați” cei din comunitatea evreiască în timpul perioadei de dinaintea și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial) și spunea “noi vom pleca”. Nu ne-a spus unde sau de ce. Unul singur știu că s-a întors, Șio. I-a povestit mamei că a fost în lagăr. Aici în Valea Vișeuului, jos în uliță erau doar evrei; aveau tarabe și vindeau de toate (în 1930, în Valea Vișeuului, populația era compusă din 4,6% români; 72,7% ucraineni și 19,7% evrei). Iar vreo biserică de a lor (sinagogă) nu țin minte să fi fost (în Vișeu de Sus existau 14 sinagogi până la al Doilea Război Mondial, ultima fiind demolată în 1970).

La un moment dat mulți oameni făceau contrabandă pentru evrei (evreii sunt cunoscuți ca buni comercianți); duceau orice... spirt, alcool dublu rafinat. Într-o vreme îl porecliseră pe unchiul Boiciuc “Bedevlianet fureț șpireț”. Ziceau că evreul îl urmărea pe ascuns și cum mergea pe pod după el, unchiul s-a tras în spate și l-a împins pe evreu în apă. Până a reușit evreul să înoate, unchiul a furat alcoolul. Se zicea că evreilor le era frică să meargă peste apă.

“Și granița? Era graniță aici?”

Nu, atunci nu au fost granițe, în Hmeliv încă se trecea cu trenul (în lb. ucraineană Хмелів; este un sat localizat pe malul drept al râului Tisa, sat vecin cu Valea Vișeului). Granița au pus-o după război (după 1945) iar cine era după graniță acolo a rămas.

În timpul retragerii armatei germane a fost minat și distrus podul de peste râul Tisa, care se afla pe direcția stâlpului de frontieră 318, comandantul soldaților germani, aflați în localitate, văzând că se apropie soldații ruși, a scos din buzunar o pilulă pe care a spart-o între dinți, murind pe loc. Acest fapt a fost văzut de mătușa Havrileț, care precizează că ofițerul german a procedat astfel din cauza torturilor la care erau supuși prizonierii.

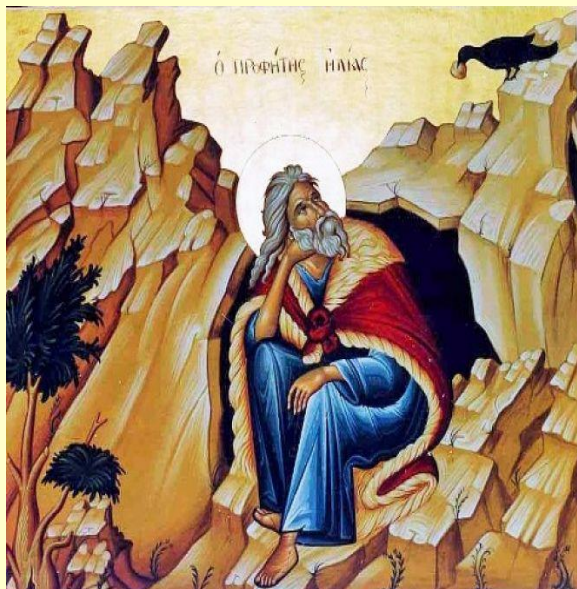
În localitatea Valea Vișeului exista o biserică din lemn, unde slujba se ținea în limba ucraineană, aceasta fiind o biserică Ortodoxă de stil vechi. În această biserică slujea părintele Nahorneac (Nahorneac Marian 1911-1944). Acesta era un „bărbat înalt, subțirel, care fugea iute”; relatează mătușa Havrileț. Acesta locuia în localitatea Bistra și slujea în ambele localități. El a fost ucis de soldații germani în timpul unei rechiziționări de animale din curtea sa.

Acest eseu a fost realizat cu ajutorul povestirilor mătușii Havrileț Maria în vârstă de 92 de ani și completările bunicii Herbil Maria.

Proniuc Sofia, Sighetu Marmăției

„Istoria văzută prin ochii bunicilor” – Mențiune

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul- model de credință și ascultare

În fiecare an, la data de 20 iulie (sau 2 august după calendarul neîndreptat), îl prăznuim pe Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul. Alături de Sfântul Ioan Botezătorul, sunt singurii prooroci ai Vechiului Testament comemorați cu cruce roșie în calendarul ortodox.

Sfântul proroc Ilie a fost fiul lui Sovah din cetatea Tesba, de unde provine și numele său Tesviteanul. Tatăl sau a fost preot al Legii vechi. Sfântul Ilie a trăit cu peste opt sute de ani înainte de întruparea Mântuitorului, pe vremea regelui Ahab, conducător al lui Israel (874–853 î.Hr.).

Acest rege, căsătorit cu Izabela fiica regelui Etbaal al Sidonului, care se închina zeului Baal — a construit un templu în Samaria dedicat acestui zeu (III Regi 16, 28–32). Sub influența Izabelei, cultul lui Baal s-a răspândit în tot regatul, iar Ilie a fost chemat de Dumnezeu să mustre necredința și idolatria poporului.

La porunca Domnului, Ilie vine la curtea regelui și îl avertizează cu privire la pedeapsa divină. Văzând că muștrarea nu are efect, Ilie proorocește oprirea ploii timp de trei ani și șase luni — o foamete mare care va cuprinde întreaga țară (III Regi 17,1).

După această perioadă, pentru a arăta că zeul Baal este fals, Ilie îl provoacă pe Ahab și adună pe toți prorocii lui Baal pe muntele Carmel (III Regi 18, 19). În fața mulțimii, el propune o dovadă: fiecare parte să aducă o jertfă, iar Dumnezeul care va trimite foc din cer să fie recunoscut ca adevărat.

Profeții lui Baal și-au pregătit jertfa, au strigat, au dansat și au făcut ritualuri până la epuizare, însă niciun semn nu a venit (III Regi 18, 26–29).

La rândul său, Ilie a zidit un jertfelnic din douăsprezece pietre, simbolizând cele douăsprezece seminții ale lui Israel. A săpat un șanț în jur, a pus lemne, a tăiat jertfa în bucăți și a poruncit să se toarne apă de trei ori peste altar, până când șanțul s-a umplut (III Regi 18, 31–35).

Apoi s-a rugat cu credință și îndată s-a pogorât foc din cer, mistuind jertfa, lemnele, pietrele și chiar apa din șanț. Minunea aceasta a descoperit mulțimii Dumnezeu cel adevărat. În urma acestei revelații, poporul a strigat: „Domnul este adevăratul Dumnezeu!” (III Regi 18, 39). După aceea, Ilie s-a rugat din nou, iar Dumnezeu a trimis ploaie pe pământ.

Modul de viață a Sfântului Ilie exprimă o atitudine de luptă împotriva imoralității și a idolatriei timpului. Personalitatea sa, regăsită atât în Biblie cât și în literatura patristică, este un model de trăire religioasă, de ascultare și slujire a lui Dumnezeu.

Cinstirea Sfântului Ilie

Sărbătoarea Sfântului Proroc Ilie a început să fie cinstită oficial în secolul al IX-lea. În anul 867, înaintea unei lupte, generalul bizantin Vasile Macedoneanul s-a rugat lui Dumnezeu pentru ajutor. Sfântul Ilie i s-a arătat în vis, spunându-i că va învinge și va ajunge împărat. După victorie, Vasile i-a zidit o biserică la Constantinopol, sfințită pe 20 iulie (2 august calendarul neîndreptat). De atunci, evlavia față de Sfântul Ilie s-a răspândit în toată lumea Ortodoxă.

Vechiul Testament consemnează numeroase minuni săvârșite de Sfântul Ilie: înmulțirea făinii și a untdelemnului la văduva din Sarepta, învierea fiului acesteia, pogorârea focului din cer, etc.

Sfântul Ilie în Noul Testament

În Noul Testament, conform Evangheliei după Matei (cap. 17), Sfântul Ilie se arată la momentul Schimbării la Față a Mântuitorului, pe muntele Tabor, alături de Moise. Se va arăta din nou la cea de-a doua venire a lui Hristos, împreună cu Enoh, de aceea, în troparul praznicului, este numit „al doilea Înaintemergător al Mântuitorului”.

Sfântul Proroc Ilie nu a murit, ci a fost ridicat la cer într-un car de foc, sub ochii ucenicului său, prorocul Elisei, așa cum relatează cartea IV Regi, cap. 2. Prin înălțarea sa la cer, Sfântul Ilie ne arată că drumul omului pe pământ este unul al urcușului duhovnicesc, spre Dumnezeu.

Pentru noi, viața Sfântului Ilie rămâne o chemare la curaj, rugăciune și fidelitate față de Dumnezeu, chiar și în vremuri de rătăcire sau cădere morală.

Sfinte prorocule Ilie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Pr. Iulian Șanta

DIN VIAȚA VICARIATULUI

З ЖИТТЯ ВІКАРІАТУ

Parohia Sighet sprijină Centrul Maternal

Miercuri, 30 aprilie, au fost predate Centrului Maternal din Sighetu Marmăției alimente de bază donate de către credincioșii Parohiei. Alimente de bază, greu perisabile, au fost donate de-a lungul lunii de către credincioșii parohiei sighetene, care au deja o bogată experiență filantropică și se mobilizează exemplar atunci când e nevoie de sprijinul comunității.

Le mulțumim tuturor credincioșilor care s-au alăturat acestei campanii. Produsele alimentare pot fi aduse la biserică în fiecare zi, între orele 8-12.

Mulțumim pentru îndrumările oferite în desfășurarea acestei campanii și pentru colaborare Dlui Florin Puț, director adjunct al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și Dnei Ostaș Nețea, angajată a Centrului Maternal, ambii fiind credincioși ai Parohiei noastre.

Beneficiarii Centrului Maternal Sighet sunt mame singure sau gravide care au nevoie de o locuință temporară, ori care sunt victime ale violenței domestice și mame cu copii nou născuți cu risc de abandon. Aici beneficiază de sprijin oferit de către cadre specializate. Centrul deservește jumătate din județul Maramureș.

Colecta de alimente va continua pe perioadă nedeterminată, întrucât este mare nevoie de sprijinul nostru.

pr. Marius N. Lauruc

Sprijin pentru ucrainenii și românii din zona Cernăuți

La sfârșitul lunii aprilie, părintele Petru Rosoca, Protopop al Protopopiatului Ortodox Ucrainean Lugoj, a organizat un transport de ajutoare umanitare în Ucraina, zona Cernăuți. Preacucernicia sa a vizitat și sprijinit un centru medical în care sunt îngrijiți soldați ucraineni răniți pe front, precum și câteva școli, care au fost sprijinite cu mobilier școlar.

Una din școlile pe care părintele Protopop le-a vizitat a fost Liceul Iordănești, din Regiunea Cernăuți. În cadrul întâlnirii cu Directorul școlii românești, Dl. Vasile Ioneț, părintele Protopop și-a exprimat disponibilitatea de a sprijini și pe viitor instituția de învățământ și a apreciat dragostea pentru limba maternă română a elevilor și cadrelor didactice din școală precum și sprijinul oferit de către statul ucrainean școlilor românești din Ucraina.

Cel mai cunoscut absolvent al Școlii din Iordănești este Theofil Sauciuc-Săveanu. Fiul preotului din localitate, s-a specializat în filologie la Cernăuți și Viena. A fost director al Muzeului Național de Antichități din București, secan al Facultății de Litere și Filozofie din capitala României, Membru corespondent al Academiei Române. A fost unul dintre cei propuși pentru regență la prima domnie a Regelui Mihai. Odată cu îndepărtarea tuturor membrilor Academiei Române de către regimul comunist și datorită faptului că fusese în mai multe legislaturi deputat și senator din partea Partidului Național Țărănesc, a fost înțemnițat la închisoarea din Sighet (1950-1956) fără un proces prealabil. Tot în această perioadă neagră din istoria României, când autoritățile comuniste eliminau personalități pe care le considerau “dușmani ai poporului” și desființau instituții pe care le considerau potrivnice “orânduirii comuniste” a fost desființat și Vicariatul Ortodox Ucrainean din România (1952).

pr. Consilier Marius N. Lauruc

Un nou curs la Centrul de Studiu Biblic Ortodox

Sâmbătă , 3 mai, la Centrul de Studiu Biblic al Protopopiatului Ortodox Ucrainean din Lugoj, s-a ținut cursul de Cercetare al Sfintei Scripturi. În cadrul cursului au fost studiate capitolele 13 și 14 din Evanghelia către Matei.

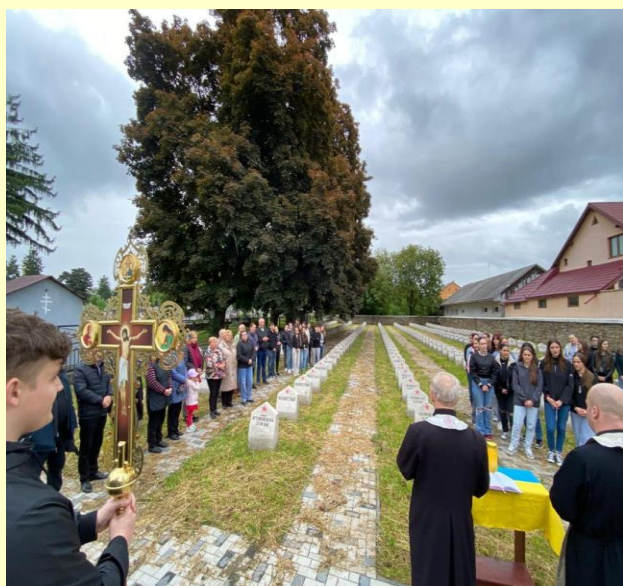
În a doua parte a cursului, teologul și profesorul de religie, Adrian Rotariu, ne-a explicat din punct de vedere biblic ce a însemnat și cum s-a manifestat darul Duhului Sfânt al vorbirii în limbi.

Următorul curs de studiu biblic va avea loc pe 7 iunie 2025.

Versete de aur: Matei 14, 30-31.

Ierom. Nicolae Danco

Rugăciune pentru eroi

Joi, 8 mai, Parohia Ortodoxă Ucraineană Sighețu Marmăției a comemorat încheierea celui de-al Doilea Război Mondial. Credincioși ai parohiei, alături de zeci de elevi de la Liceul Pedagogic Taras Șevcenko, singurul liceu ucrainean din România, au participat la slujba de pomenire a eroilor ucraineni și de alte etnii și a victimelor din rândul civililor, în cimitirul parohial, Parcela Eroilor și

Victimelor din cel de-al Doilea Război Mondial. Panihida a fost săvârșită de către Părintele Vicar Nicolae Lauruc, alături de pr. Marius N. Lauruc. Reintrată în administrarea Parohiei Sigheț, în anul 2024, după o perioadă de 80 de ani, parcela respectivă reprezintă o mărturie a jertfei poporului ucrainean pentru eliberarea Europei. Din cei peste 3 milioane de soldați și 5 milioane de civili ucraineni sacrificați, o mică parte sunt înhumați în acest cimitir. Din cele peste 380 de nume cunoscute până în prezent, 112 sunt ale unor copii cu vârste cuprinse între o zi și 16 ani. În ceea ce privește componența etnică a cimitirului eroilor, ucrainenii reprezintă jumătate din cei înhumați, alături de alte etnii.

Este datoria noastră sfântă să îi purtăm în rugăciune pe eroii și victimele din Al Doilea Război Mondial în efortul comun depus de Coaliția Națiunilor Unite pentru eliberarea Europei de ororile nazismului.

Studiul care descrie istoria detaliată a cimitirului (publicat atât în Binevestitorul, cât și în Acta Musei Maramorosiensis și în Anuarul Asociației Profesorilor de Istorie din România) îl găsiți în primul comentariu.

Pr. Marius N. Lauruc

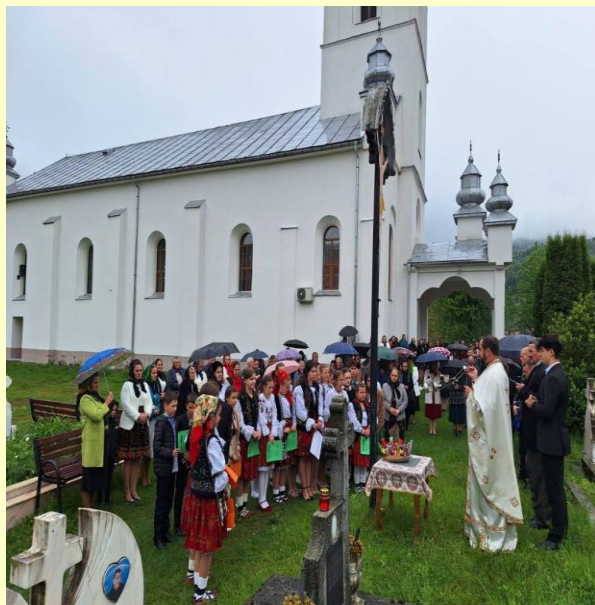
Молитва за героїв

У четвер, 8-го травня, Українська Православна Парафія міста Сігету вшанувала 80-ти річчя закінчення Другої Світової Війни. Парафіяни разом із десятками учнів єдиного українського ліцею в Румунії – Педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка – взяли участь у Панахиді за українськими та іншими національними героями та мирними жертвами на парафіяльному цвинтарі Пам'яті Героїв і Жертв Другої Світової Війни. Панахиду звершив Отець Вікарій Микола Лаурук разом із о. Маріус Н. Лаурук.

З понад 3 мільйонів українських воїнів і 5 мільйонів мирних жителів, які загинули, невелика частина похована на цьому кладовищі. З понад 380 імен, відомих сьогодні, 112 належать дітям віком від одного дня до 16 років. Щодо етнічного складу цвинтаря героїв, українці становлять половину похованих разом з іншими національностями.

От. Маріус М. Лаурук

Pomenirea eroilor pe Valea Ruscovei

Duminică 11 mai, la împlinirea a celor 80 de ani de la încheierea celui de-al Doilea Război Mondial în comunitățile ortodoxe ucrainene de pe Valea Ruscovei, a avut loc slujba de pomenire a tuturor eroilor și a victimelor, care au murit atunci.

Parohia Ortodoxă Ucraineană Repedea și Parohia Ortodoxă Ucraineană Poienile de sub Munte nr. 2, împreună cu credincioșii lor au comemorat prin rugăciune memoria celor căzuți în război. La Parohia Ortodoxă Ucraineană Repedea, Panihida a fost săvârșită de părintele Protopop al Sighetului pr. Petru Rahovan, iar la Parohia Ortodoxă Ucraineană Poienile de sub Munte nr. 2, de părintele slujitor pr. Ioan Curac.

De asemenea sâmbătă 10 mai și la Parohia Bistra a fost săvârșită o Panihidă de comemorare a eroilor, în sobor de preoți; din sobor de preoți au făcut parte: Pr. Viorel Brotnei, Pr. Mihai Sacalos Mihai, Pr. Ardelean Ioan, Protosinghel Agaton Oprișan și Arhim. Atanasie Nemzet.

Să păstrăm astfel, vie memoria celor care s-au jertfit și au murit în cel de-al doilea război mondial!

Veșnica lor pomenire!

Despre pătimirea Sfântului Alexie Carpatinul la Simpozionul internațional din Iași

În perioada 12-13 mai 2025, la Iași s-au desfășurat lucrările Simpozionului Internațional "Studia Theologica Doctoralia" ediția a XVII-a cu tema "Suferință și biruință, trăitori și mărturisitori ai credinței în spațiul românesc în secolul al XX-lea. Evenimentul a fost organizat de către Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Facultatea de Teologie Ortodoxă "Dumitru Stăniloae" din cadrul Universității "Al. I. Cuza" din Iași, Universitatea Balamand, Liban, Institutul Teologic "Sf. Ioan Damaschin", Universitatea "Karl Franzens", Graz, Facultatea de Teologie Catolică, Universitatea "Aristotel" Salonic, Facultatea de Teologie Ortodoxă.

Evenimentul a reunit cercetători și doctoranzi din mai multe țări. Părintele Gheorghe Cinar, parohul Parohiei Ortodoxe Ucrainene Rona de Sus (Maramureș), doctorand al Facultății de Teologie Ortodoxă Nicolae Ivan, din Cluj-Napoca, a prezentat o cercetare despre Sfântul Alexie Carpatinul, mărturisitor ucrainean din timpul perioadei austro-ungare. Lucrarea elaborată și prezentată în limba engleză ("Saint Alexis The Carpathian (Kabaliuc – confessor in the prison of Sighetu Marmăției") s-a concentrat pe activitatea misionară a Sfântului Alexie, pe procesul de la Sighet (care a stârnit numeroase proteste de susținere la Kiev și Viena, precum și ecouri în toată lumea) precum și pe întemnițarea sfântului la Sighet.

Sfântul Alexie a propovăduit și în satele ucrainene din stânga Tisei (de la Teceu până la Valea Vișeuului), numeroși străbunici ai noștri având ocazia să-l cunoască personal.

pr. Marius N. Lauruc

“Dorești să aduci bucurie unei familii nevoiașe?”

Centrul de Studiu Biblic Ortodox al Protopopiatului Ortodox Ucrainean din Lugoj, a reușit și în luna mai să aducă bucurie în casele a 50 de familii cu o situație financiară redusă, din Lugoj și din alte localități vecine orașului nostru, prin Campania Umanitară “Dorești să aduci bucurie unei familii nevoiașe?”.

Acest lucru a fost posibil cu ajutorul dumneavoastră, a credincioșilor iubitori de Hristos, români și ucraineni, care cu multă dragoste ați răspuns la acest apel de ajutor.

Din luna decembrie, de când a început campania noastră, împreună am reușit să aducem bucurie semenilor noștri, lună de lună.

Prin această mobilizare a noastră, cu dorința de a schimba lumea în bine, am reușit să oferim până acum, 700 de pachete cu alimente oamenilor nevoiași, bătrâni și bolnavi din orașul nostru și din împrejurimi.

Dorim să continuăm această Campanie Umanitară, în fiecare lună, pentru a-L păstra pe Hristos în viața noastră, împlinind Cuvântul Lui prin fapta cea bună.

Dumnezeu să dăruiască sănătate și mântuire celor implicați în acest frumos proiect umanitar.

Ierom. Nicolae Danco

Vizită la Parohia București

În duminica samarinencei, 18.05.2025, părintele Protopop Petru Rahovan a liturghisit la Parohia Ortodoxă Ucraineană din București, din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean alături de părintele paroh al acestei parohii, pr. Vladimir-Clement Malcovici.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, părintele Protopop a rostit un cuvânt de învățătură, iar părintele paroh i-a mulțumit părintelui Protopop Petru Rahovan pentru vizită și împreună slujire!

Dumnezeu să primească rugăciunile noastre!

Conferința „Împreună împotriva discriminării”

Elevii și profesorii a două licee din județ, împreună cu alți invitați din domenii apropiate educației s-au întâlnit să militeze pentru pace, toleranță, empatie și drepturile omului la Conferința „Împreună împotriva discriminării”,

care s-a desfășurat la Sighetu Marmăției, pe data de 21 mai 2025, în sala de festivități a Liceului Pedagogic "Taras Șevcenko".

Conferința avut ca scop principal diseminarea rezultatelor celor două proiecte pentru educarea elevilor cu privire la Holocaust și drepturile omului desfășurate la Sighetu Marmăției și Baia Mare. Aceste două proiecte au fost implementate prin finanțarea de 1500 RON. oferită Institutul Olga Lengyel pentru studierea Holocaustului și drepturilor omului cu sediul la New York prin intermediul Institutului Intercultural Timișoara., Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko” Sighetu Marmăției a desfășurat Proiectul educațional „Tineri împotriva discriminării: Amintiți-vă de Holocaust!”, iar Colegiul Economic "Nicolae Titulescu" Baia Mare a desfășurat Proiectul educațional „Adevăr și memorie. Nu uităm Holocaustul”.

Agenda zilei a cuprins două puncte importante: turul ghidat al celor mai importante obiective culturale și religioase ale comunității evreiești din Sighet și conferința în care participanții să își împărtășească trăirile, sentimentele și experiențele acumulate de-a lungul întregului proiect.

Întâlnirea dintre elevii și profesorii celor două licee a fost emoționată, și a avut loc, conform programului convenit la Sinagoga din Sighet (partener în organizarea evenimentului), unde au avut parte de o prezentare a monumentului istoric și arhitectural, a importanței deosebite pe care acest edificiu a avut-o în viața sighetenilor și s-au apropiat sufletește de religia și tradițiile iudaice.

Vizita la Casa Memorială Elie Wiesel (partener în organizarea evenimentului) a făcut cunoscută viața, personalitatea și experiențele marelui om de istorie și literatură.

Ca o ultimă activitate a turului propus elevii și profesorii s-au deplasat la Monumentul Holocaustului, unde au adus un omagiu și au fost comemorate victimele Holocaustului. În urmă cu 81 de ani, din Sighet plecau primele trenuri

cu evrei spre lagărele de exterminare. Au fost aprinse 7 candelă în memoria victimelor Holocaustului.

Programul conferinței a cuprins prezentarea activității TOLI, a celor două proiecte și a invitaților, domnul prof. Ladislau Magyaroși – profesor TOLI, a prezentat proiectul desfășurat în cadrul Colegiului Economic „Nicolae Titulescu”, iar elevii au prezentat e-book-urile „Poveștile unor personalități” realizate de ei.

Prezentarea expoziției de desene, planșe și afișe, citirea unor eseuri inspirate de experiențele de viață sau de lectură a fost făcută de către elevii Liceului Pedagogic „Taras Sevcenko” care au fost coordonați de doamna prof. Cristina Roatiș – profesor TOLI și echipa de proiect.

Din partea Vicariatul Ortodox Ucrainean (partener în organizarea evenimentului) a vorbit domnul preot consilier Marius Lauruc, care cu nesfârșita sa blândețe și elocvența sa minunată i-a îndemnat pe elevi să nu cadă în capcanele răului pe care îl întâlnim azi la tot pasul și să lupte cu propriile forțe la răspândirea binelui în jurul lor. Cuvinte impresionante au adresat elevilor și domnul Robert Cotos - presedintele Asociației Maramureș Heritage, domnul profesor Marian Ferțadi, doamnele profesoare Oxana Malearciuc, Bianca Matean, Liliana Pasenciuc, Roxana Prykop-Madan Roxana și Alina Miclăuș.

Unul dintre cele mai emoționante momente a fost cel pregătit de elevii LPTS, pentru a atrage atenția asupra faptului că răul suprem din istoria lumii – ”genocidul” nu este unul unicat și față de care își asumă responsabilitatea că vor lua atitudine. Deoarece subiectul propus a fost extrem de sensibil doamnele prof. Emilia Codrea, prof. Oxana Senkiv-Ferțadi și prof. Maria Lauruc au prezentat materialul ”Un alt fel de genocid ”Holodomorul” - istoria se repetă”.

Impresiile despre proiect și concluziile au fost prezentate de doamnele director prof. Nicoleta Han director adj. al Colegiului Economic „Nicolae Titulescu” (ne-a transmis și gândurile doamnei director prof. Crina-Georgeta

Buda) și prof. Lucreția Semeniuc – directorul Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko”, care au fost implicate activ în desfășurarea proiectelor și fără a căror eforturi derularea acestora nu ar fi fost posibilă.

Nu în ultimul rând, dorim să menționăm implicarea activă, sprijinul neconținut și eforturile neprecupețite ale doamnei de Peninah Zilberman - președinta Fundației Tarbut Sighet - Cultură și Educație Iudaică, care a consiliat cadrele didactice, a participat la unele activități cuprinse în cele două proiecte desfășurate în Baia Mare și în Sighet și care, în calitate de partener principal al evenimentului a asigurat explicațiile oferite elevilor pe parcursul turului, experiențe inedite și impresionante și premiarea elevilor și a cadrelor didactice cu certificate de participare.

Prof. Roatiș Cristina și Prof. Magyarosi Ladislau

Cateheză și Studiu biblic- „Înălțarea Domnului” și „Ziua eroilor”

În cadrul programului de cateheze inițiat pentru prima dată în Postul Paștelui din acest an, în cadrul Parohiei Ortodoxe Ucrainene Poienile de sub Munte Nr. 3, săptămâna trecută am desfășurat o întâlnire specială dedicată Înălțării Domnului și Zilei Eroilor. Evenimentul a oferit o ocazie minunată de a înțelege mai profund semnificația acestor două momente importante din viața Bisericii și a poporului nostru.

Am lecturat împreună textele din Luca 24:50-53 și Faptele Apostolilor, capitolul 1, care descriu Înălțarea

Domnului Iisus la cer, la patruzeci de zile după Înviere. Copiii au aflat că acest moment nu înseamnă o despărțire, ci o împlinire a promisiunii lui Hristos – aceea că va fi cu noi până la sfârșitul veacurilor și că ne va trimite Duhul Sfânt, Mângâietorul.

În legătură cu Ziua Eroilor, sărbătorită în aceeași zi cu Înălțarea Domnului, le-am vorbit copiilor despre jertfa celor care și-au dat viața pentru credință, patrie și libertate. În acest context, am învățat împreună versetul-cheie din Evanghelia după Ioan 15:13: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are: ca cineva să-și pună sufletul pentru prietenii săi.”

Acest verset a fost un prilej de reflecție asupra iubirii jertfelnice – atât a Domnului Iisus, cât și a eroilor neamului nostru.

Activitatea a fost interactivă, adaptată vârstei copiilor cu jocuri interactive de fixare a cunoștințelor, discuții, întrebări și rugăciuni. Toate aceste activități s-au desfășurat în limba română, dar mai ales în limba ucraineană. Prin dialog și implicare, copiii au înțeles mai bine sensul profund al credinței și al recunoștinței față de cei care ne-au dăruit prin sacrificiu un viitor în pace.

Pr. paroh Șanta Iulian

Concert pentru pace în Ucraina

Sâmbătă și duminică, 24-25 mai 2025, comunitățile ortodoxe ucrainene din Soca, Lugoj și împrejurimi a participat cu deosebită bucurie la Concertulele de muzică bisericească și ucraineană organizate de Protopopiatul Ortodox Ucrainean Lugoj în parteneriat cu Fundația de ajutorare Banat-Bucovina 1, Parohia Ortodoxă Ucraineană Soca, Parohia Ortodoxă Ucraineană Lugoj, Căminul cultural Soca și Casa de Cultură “Traian Grozăvescu” din Lugoj.

Alături de Corul preoților capelani din Cernăuți, Grupul vocal Dvorski și solista Tatiana Tkar care au concertat pentru sprijinul poporului ucrainean greu încercat, au poposit pe scenă și Corul Triados al Mănăstirii Sf. Treime Pereu și Corul parohiei ortodoxe ucrainiene din Petroasa Mare, cărora le mulțumim mult pentru cântări și participare.

Mulțumiri din suflet și celor implicați direct în desfășurare: d-lui ing. Iura Hleba, d-nei traducatoare și coprezentatoare – preoteasa Maria Clempușac și părinților prezenți alături de doamnele preotese și credincioși!

Au fost momente înălțătoare din punct de vedere spiritual și de compasiune și solidaritate față de frații noștri ucraineni din Ucraina.

Fie ca Dumnezeu să lumineze mințile celor care pot opri acest război ce a adus doar ură, suferință, distrugere și vieți omenești pierdute!

pr. Ioan Virgil Brotnei

Hramul Parohiei Bistra

Joi 29 mai, de praznicul Înălțării Domnului, Biserica Ortodoxă Ucraineană din Bistra - Protopopiatul Ortodox Ucrainean Sighetu Marmăției, și-a sărbătorit hramul.

În ziua hramului au venit cu bucurie tinerii îmbrăcați în haine tradiționalele - procesiunile "protesiile" cu icoane și prapuri purtate cu multă credință și smerenie, care au înconjurat după rânduială sfântul locaș.

Înainte de Sfânta Liturghie s-a săvârșit slujba parastasului de obște, la cimitirul din curtea bisericii, pentru clericii slujitori și credincioșii adormiți în Domnul. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor de preoți din care au făcut parte stareți, ieromonahi și preoți slujitori de la parohile învecinate, în frunte cu Preacucernicul Părinte Vicar dr. Nicolae Lauruc și Părintele Protopop Petru Rahovan .

Răspunsurile liturgice au fost date de diecii din parohiile învecinate, de un grup de tinerii teologi și de corul bisericii din Bistra dirijat de părintele Ioan Ardelean.

Cuvântul de învățătură a fost rostit în limba ucraineană de către părintele vicar dr. Nicolae Lauruc despre semnificația bucuriei pe care au avut-o ucenicii

Domnului după înălțarea Sa la ceruri și despre întemeierea Bisericii creștine. Iar părintele protopop Petru Rahovan s-a adresat celor prezenți în limba română subliniind importanța duhovnicească a praznicului.

La final părintele paroh Viorel Brotnei a mulțumit tuturor slujitorilor prezenți, cântăreților, procesiunilor și credincioșilor care au fost prezenți la această mare sărbătoare a Înălțării Domnului

Prof. Veronica Maria Rahovan

Hramul Parohiei Dragomirești

Duminică, 1 iunie 2025 - duminica a 7-a după Paști, parohia ortodoxă ucraineană din Dragomirești a îmbrăcat straie de sărbătoare în cinstea hramului.

La Dumnezeiasca Liturghie au slujit alături de părintele paroh Clempușac Olvin Valerian părinții din vecinătate: părintele Mihai Cinar de la parohia Știuca, părintele Vasile Mareniuc de la parohia Petroasa Mare și părintele Ioan-Virgil Brotnei de la parohia Lugoj, care a și rostit cuvântul de învățătură. În cadrul predicii, părintele a subliniat bucuria binecuvântării date de Mantuitorul nostru Iisus Hristos ucenicilor prezenți la Înălțarea Sa la cer și a subliniat importanța păstrării neștirbite a adevărului revelat prin cele două izvoare Sf. Scriptură și Sf. Tradiție așa cum a rămas consemnat de hotărârile Sinoadelor ecumenice, începute cu cel dintâi de la Niceea din 325, ai cărui părinți prezenți (318) au fost pomeniți în această duminică.

Părintele paroh a mulțumit tuturor preoților prezenți, cântăreților și procesiunilor de la Știuca, Petroasa Mare și din Dragomirești care au înfrumusețat în chip deosebit ziua de praznic.

După înconjurarea bisericii și citirea Evangheliilor specifice hramului, cei prezenți au participat la agapa frățească la Căminul cultural dăruită de credincioșii parohiei. Dumnezeu să primească jertfa și osteneala bunilor credincioși din Dragomirești!

pr. Ioan-Virgil Brotnei

Hramul Mănăstirii „Sfânta Treime”, Pereu

Pe data de 9 iunie 2025, Mănăstirea Ortodoxă Ucraineană „Sfânta Treime”, Pereu, a îmbrăcat haine de sărbătoare, prăznuindu-și hramul principal.

La această bucurie a luat parte și Părintele Protopop Petru Rosoca, alături de un sobor de 15 preoți ortodocși ucraineni și români din parohiile învecinate.

Hramul Mănăstirii a fost înfrumusețat, de cântările și portul popular al celor două protesii venite din Parohiile Știuca și Petroasa Mare, alături de preoții lor parohi.

La Sfânta Liturghie au participat, cu mic cu mare, foarte multi credincioși ucraineni și români, din județele Timiș și Caraș-Severin.

Cântările Sfintei Liturghii au răsunat armonios în poiana mănăstirii, atât în limba ucraineană dar și în limba română, intonate de către corul "Triados", cor

alcătuit din voluntari implicați în organizarea Taberei Ortodoxe a Bucuriei, tabără care își desfășoară activitățile, an de an, în incinta mănăstirii.

Mulțumim tuturor celor implicați pentru buna desfășurare a hramului mănăstirii noastre.

Preasfântă Treime, Dumnezeuul nostru, slavă Ție!

Ieromonah Nicolae Danco

Hramul Parohiei Valea Vișeuului

Liturghia Arhierească a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Episcop Iustin al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului fiind delegat al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, pentru a binecuvânta lucrările de restaurare și înfrumusețarea a Bisericii din Valea Vișeuului. Evenimentul de azi a avut o însemnătate aparte întrucât anul acesta s-au împlinit 35 de ani de la punerea pietrei de temelie a bisericii.

O zi deosebită, cu mare bucurie credincioșii au primit binecuvântare arhierească și au trăit o zi cu o încărcătură duhovnicească și o trăire înălțătoare, în care au fost prezenți o mulțime de credincioși din localitatea cât și din localitățile învecinate, în straie tradiționale s-au rugat stăruitor atât în limba ucraineană cât și în limba română.

În semn de recunoștință pentru toată truda și osteneala, părintele paroh Sacalos Mihai a primit distincția de iconom stavrofor, iar părintele ctitor Sacalos Gheorghe a fost distins cu Ordinul Crucea - Sanctus Stephanus Magnus. De asemenea, membrii Consiliului Parohial au fost distinși cu diplome de vrednicie și cei care au contribuit la edificarea lucrărilor Bisericii.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru această zi binecuvântată.

Hramul bisericii care a sfidat regimul comunist

Parohia Poienile de sub Munte Nr. 1 și-a sărbătorit, marți, hramul - "Pogorârea Sfântului Duh". Aflată într-o localitate atestată documentar în anul 1353, dovadă a prezenței aproape milenare a slavilor pe aceste meleaguri, biserica parohiei Nr. 1 poartă cu sfințenie bogata moștenire spirituală a generațiilor trecute.

încărcătură duhovnicească.

În cuvântul de învățătură părintele Consilier a explicat modul în care este descrisă sărbătoarea Pogorării Sfântului Duh în textele liturgice și biblice ale acestei sărbători.

De asemenea a amintit credincioșilor de pericolele la care s-au expus ctitorul bisericii, părintele Vicar Nicolae Lauruc și consilierii (curatorii) parohiei din perioada construcției bisericii (1981-1987). În plin regim autoritar ceaușist, când orânduirea atee a țării demola biserici cu valoare istorică inestimabilă pentru a face loc proiectelor megalomane ale dictatorului, când mărturisirea publică a credinței atrăgea, din partea regimului, hărțuire, persecutare, întemnițare și chiar moarte, aceștia s-au expus persecuțiilor din partea fostei Securități, intimidărilor, amenințărilor cu arestarea sau chiar cu moarte. Când parohul a fost reținut de către miliția locală pentru că spovedise și împărtășise copiii parohiei înaintea începerii anului școlar, credincioșii s-au adunat în centrul comunei, determinând milițienii să le elibereze păstorul.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor de preoți în frunte cu pr. Marius N. Lauruc, Consilier în cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean din România. Din sobor au făcut parte: Pr. Ioan Kurak, Pr. Ioan Iurcea, Pr. Iulian Șanta, Ierom. Gurie Bocicorec, Ierom. Atanasie Rosuș (Mănăstirea Secu). pr Ilie Pop.

A participat o mulțime mare de credincioși și procesiuni, toți îmbrăcați în portul popular ucrainean specific zonei, potrivit pentru o zi cu asemenea

Cu sprijinul unor mari mănăstiri din țară (Sihăstria, Frăsinei), dar și cu susținere financiară din partea a zeci de mănăstiri și parohii din întreaga țară, comunitatea din Poienile de sub Munte a reușit să-și clădească un nou lăcaș de cult, atât de necesar datorită faptului că în vechea biserică de lemn, monument istoric, avea loc doar pentru mică parte a credincioșilor parohiei. Toate acestea au fost realizate sub îndrumarea duhovnicească a unor mari duhovnici, precum Sfântul Ilie Cleopa, sau Ilarion Argatu, dar, mai ales, prin puterea dăruită de “pecetea darului Duhului Sfânt”. Astfel, biserica Parohiei Poieni Nr. 1 e dovadă vie a puterii lucrătoare a Duhului Sfânt.

Părintele Ioan Iurcea, în predica sa, a explicat credincioșilor care sunt roadele Duhului, cele care îi deosebesc cu adevărat pe oamenii credincioși de cei care aleg să își trăiască viața ca o simplă existență biologică.

La sfârșit, părintele paroh Adrian Vișovan, care depune toate eforturile pentru transmiterea credinței ortodoxe și conservarea identității etnice a ucrainenilor din Poieni, a mulțumit preoților slujitori, credincioșilor prezenți, protesiilor din Poieni și din Ruscova și Repedea, precum și tuturor persoanelor implicate în organizarea hramului.

Храмове свято церкви, яка кинула виклик комуністичному режиму

Парафія №1 з Полян, у вівторок святкувала своє храмове свято – «Зішестя Святого Духа». Розташована в місцевості, задокументованій у 1353 році, що є доказом майже тисячолітньої присутності слов'ян на цих землях, церква парафії №1 зі святою любов'ю несе багату духовну спадщину минулих поколінь.

Святу Літургію відслужив собор священиків на чолі з отцем Маріусом Н. Лауруком, радником Українського Православного Вікаріату в Румунії. Були присутні слідуючі священники: от. Іоан Курак (Поляни), от. Іван Юрча (Рускова), от. Юліан Шанта (Поляни), ієром. Гурій (монастир Рускова), ієром. Афанасій Росуш (монастир Секу), от. Іліє Поп.

Разом з ними молився великий натовп вірян та протесій, всі одягнені в українській народній ноші.

У своїй проповіді отець радник пояснив, як свято Зішестя Святого Духа описано в літургічних та біблійних текстах цього свята.

Він також нагадав вірникам про небезпеки, яким наражалися ктитори церкви, отець вікарій Микола Лаурук, та парафіяльні радники (куратори) під час будівництва церкви (1981-1987). Посеред авторитарного режиму Чаушеска, коли атеїстичний лад країни зносив церкви, що мали неоціненне історичне значення, щоб звільнити місце для мегаломанських проєктів диктатора, коли публічне сповідання віри спричиняло з боку режиму переслідування, ув'язнення і навіть смерть, вони наражали себе на переслідування з боку колишньої Комуністичної Інформаційної Служби, залякування, погрози арештом або навіть смертю. Коли парафіяльного священика затримала місцева міліція за те, що він сповідав і причащав парафіяльних дітей перед початком шкільного року, вірники зібралися в центрі села протестувати, а це спонукало міліціонерів звільнити їхнього пастиря.

За підтримки кількох великих монастирів країни (Сігастрія, Фресіней), а також за фінансової підтримки десятків монастирів та парафій по всій країні, громаді з Полян вдалося побудувати нову церкву, настільки необхідну через те, що стара дерев'яна церква, історична пам'ятка, мала місце лише для невеликої частини вірних парафії. Все це було здійснено під духовним керівництвом великих духовних отців, таких як святий Ілля Клеопа чи Іларіон Арґату, але, перш за все, завдяки силі, дарованій «печаттю дару Святого Духа». Таким чином, церква полянської парафії № 1 є живим доказом дієздатності Святого Духа.

Насамкінець, настоятель парафії, от. Адріан Вішован подякував священникам, що служили, та всім людям, які брали участь в організації храмового свята.

Hramul Parohiei Remeți

Monumentala biserică de la Remeți a avut parte de o manifestare mare și de o vreme foarte plăcută. Înainte de Sf. Liturghie s-a slujit Parastasul de obște. Sf. Liturghie a fost săvârșită de un sobor de 10 preoți, avându-l ca protos pe părintele Vicar Nicolae Lauruc. S-au împărtășit mulți copii,

încât era nevoie ca doi preoți să-i împărtășească. Părintele Vicar a rostit cuvântul de învățătură în limba ucraineană, iar la sfârșit a felicitat pe părintele paroh Marius Clem și pe toți membrii Consiliului Parohial. La plecare de la

sărbătoarea hramului, Vicarul a felicitat pe domnul primar și pe dl viceprimar pentru ajutorul constant pe care îl dau parohiei. Cuvântul de învățătură în limba română a fost rostit de către părintele Ioan Paul Tomoiagă, fostul paroh al catedralei sighetene.

Fiind foarte mulțumit de reușita sărbătorii, pr paroh Marius Clem a mulțumit soborului preoțesc și tuturor celor care au contribuit la organizarea sărbătorii.

35 de ani de la reînființarea Vicariatului

Marți, 17 iunie, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Vicariatul Ortodox Ucrainean, în parteneriat cu Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței și Asociația Dobrotoliubie a organizat simpozionul “35 de ani de la reînființarea Vicariatului Ortodox Ucrainean. Sfânta

Liturghie arhierească a fost săvârșită de către delegatul Preafericitului Patriarh Daniel, Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, episcop vicar – patriarhal, într-un sobor de preoți din cele două protopopiate ale Vicariatului. La sfârșitul Liturghiei, Preasfințitul Varlaam a înmânat Diploma anului centenar al Patriarhiei Române preoților implicați în organizarea evenimentului, Ambasadorului Ucrainei în România, Excelenței Sale, Dl Ihor Prokoptchuk, reprezentanților autorităților județene care sprijină parohiile Vicariatului, istoricului Teofil Ivanciuc, soților Marian și Oxana Ferțadi și Dlui Mircea Crisan, redactorul ziarului “Gazeta de Maramureș”.

Din partea preoților ucraineni, i-au fost transmise cele mai calde mulțumiri Preafericitului Părinte Patriarh pentru purtarea de grijă față de ucrainenii ortodocși din România, alături de un dar simbolic: o icoană maramureșeană a Sfintei Treimi alături de un ștergar tradițional care se așează la icoane. Preasfințitul Părinte Varlaam a primit o icoană, un engolpion și un pieptar maramureșean.

În sala de conferințe a Memorialului au luat cuvântul: Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, care a transmis mesajul de felicitare al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel cu ocazia acestei aniversări, Excelența Sa, Dl Ciprian Olinici, care a prezentat susținerea constantă a Secretarului de Stat pentru Culte pentru Vicariat, Excelența Sa, Dl Ihor Prokoptchuk, Ambasadorul Ucrainei în România, care a vorbit despre legăturile istorice dintre popoarele ucrainean și român, atât pe plan spiritual cât și în aceste momente de grea încercare a Ucrainei, Dl. Vasile Moldovan, Primarul municipiului Sighetu Marmăției, subliniind buna conviețuire dintre ucraineni și români în Sighet și în Maramureș.

Au fost susținute următoarele conferințe: “Două vechi biserici de lemn ale ucrainenilor maramureșeni (Teofil Ivanciuc, istoric), „Cărți de cult cu însemnătate istorică din parohiile ortodoxe ucrainene maramureșene” (pr. drd. Gheorghe Cinar), „Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Câmpulung la Tisa – 225 de ani de la zidire” (pr. Gheorghe Chascear), „Ucrainenii ortodocși din

România în perioada comunistă” (pr. Consilier Marius N. Lauruc), „Vicariatul Ortodox Ucrainean din România – 35 de ani de la reînființare” (pr. Vicar Nicolae Lauruc), „Protopopiatul Ortodox Ucrainean Lugoj – scurt istoric” (pr. Protopop Petru Rosoca) și „Importanța educației religioase în viața tinerilor credincioși din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean” (pr. Protopop Petru Rahovan).

La final au fost conferite Diplome de onoare din partea Vicariatului reprezentanților administrațiilor locale din localitățile în care trăiesc etnicii ucraineni, precum și reprezentanților unor unități de învățământ în limba ucraineană și unor cadre din Ministerului Educației și Cercetării, pentru susținerea învățământului în limba ucraineană.

Vicariatul Ortodox Ucrainean din România a fost reînființat imediat după Revoluția din 1989, după ce fusese desființat de autoritățile comuniste în anul 1952. Decretul de desființare, care nu a fost motivat niciodată, a fost semnat de Ministrul Cultelor Vasile Pogăceanu. La momentul respectiv Vicariatul avea 31 de parohii organizate în 3 protopopiate pentru parohiile ortodoxe ucrainene din Banat, Maramures, Bucovina și județul Satu Mare.

Vicariatul Ortodox Ucrainean este cea mai importantă instituție a ucrainenilor din România, reprezentând cea mai mare parte a ucrainenilor din țară, cu peste 30.000 de credincioși. De asemenea este singura organizație a ucrainenilor ai cărei reprezentanți sunt în totalitate etnici ucraineni, esențial pentru conservarea identității etno-lingvistice.

pr. Cons. Marius N. Lauruc

Încheierea anului Școlar la Liceul Ucrainean

Cu ocazia încheierii anului școlar 2024/2025, părintele Vicar Nicolae Lauruc a fost invitat la festivitatea de premiere a elevilor de către Doamna Directoare Lucreția Semeniuc la Liceul Pedagogic “Taras Șevcenko” din Sighetu

Мармацієй, singurul liceu cu predare în limba ucraineană. La deschiderea festivității părintele Vicar a rostit o rugăciune de binecuvântare a elevilor, felicitându-i pe elevii, profesorii și conducerea liceului pentru efortul depus și rezultatele obținute pe parcursul anului școlar.

З нагоди закінчення навчального року 2024/2025 отець Вікарій Микола Лаурук був запрошений директоркою Лукрецією Семенюк на церемонію нагородження учнів у Педагогічному ліцеї імені Тараса Шевченка в Сіреті Мармацієй, єдиний ліцей з викладанням українською мовою. На відкритті церемонії отець Вікарій промовив молитву благословення за учнів,

привітавши учнів, вчителів та керівництво ліцею з докладеними зусиллями та досягнутими результатами протягом навчального року.

Nou proiect filantropic al Centrului de studiu biblic ortodox

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, dar și cu sprijinul dumneavoastră, a credincioșilor iubitori de Hristos, am reușit și în luna iunie să oferim 50 de pachete cu alimente familiilor cu posibilități financiare reduse.

Prin acest gest de omenie creștină, dorim să aducem mângâiere semenilor noștri, împlinind astfel Cuvântul Domnului pe care îl studiem lunar la

Centrul de Studiu Biblic Ortodox al Protopopiatului Ortodox Ucrainean din Lugoj:

„Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine” (Matei 25, 34-36).

Cei care doriți să vă implicați și să aduceți bucurie semenilor noștri, care au nevoie de ajutorul nostru, o puteți face aducând alimente la Sediul Centrului Biblic din Lugoj, pe strada Memorandumului, nr. 4.

Ne puteți lăsa mesaje pe această pagină și vă vom oferi mai multe detalii legate de acest aspect.

Bunul Dumnezeu să răsplătească dragostea și jertfa celor implicați! Amin!

Ierom. Nicolae Danco

Premierea elevilor Școlii Duminicale

În Duminica tuturor sfinților români / ucraineni, elevii Școlii Duminicale din cadrul Parohiei ortodoxe ucrainene Sighetu Marmăției au intrat într-o binemeritată vacanță. După un an solicitant, cursanții noștri merită o pauză pentru recreere, odihnă și joacă. O parte din elevii noștri, cei care au rămas acasă în aceste prime zile ale vacanței de vară au participat la cursul festiv.

Cursanții din grupa celor avansați au parcurs, în cadrul cursurilor, momente cheie din istoria biblică, folosindu-ne de manualele interactive în limba ucraineană, îmbogățindu-și, în același timp, vocabularul. Cursanții începători au depus un efort extraordinar învățând în timp record să scrie și să citească în limba ucraineană, dar și pentru a cunoaște mai bine credința noastră.

La toamnă, când vor relua școala, se vor întoarce și în băncile Școlii Duminicale, pentru a continua periplusul prin paginile Sfintei Scripturi și pentru a-și aprofunda cunoștințele de limba ucraineană.

Mulțumim părinților și bunicilor care îi susțin în cadrul acestui proiect.

pr. Marius N. Lauruc

Преміювання учнів Недільної Школи

У неділю всіх румунських / українських святих учні Недільної Школи Української православної парафії Сігету Мармаціей вийшли на заслужені канікули. Після трудного шкільного року наші учні заслужили перерву для відпочинку та ігор. Деякі з наших учнів, ті, хто залишався вдома в ці перші дні літніх канікул, взяли участь у святковому курсі. Учні старшої групи, під час курсів проходили ключові моменти біблійної історії, використовуючи інтерактивні підручники українською мовою, одночасно збагачуючи свій словниковий запас. Учні-початківці доклали надзвичайних зусиль, навчившись за рекордно короткий час писати та читати українською мовою, а також краще пізнавати нашу віру.

Восени, коли почне новий шкільний рік, вони також повернуться до лавок Недільної Школи, щоб продовжити свою подорож сторінками Святого Письма та поглибити свої знання української мови.

Дякуємо батькам та бабусям і дідусям, які підтримують їх у цьому проєкті.

от. Маріус М. Лаурук

Despre unitatea mozaicului

Marti, 17 iunie 2025, Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței și-a onorat cu succes titlul de simbol al memoriei și al istoriei, al dezbaterilor de idei, de purtător de mesaj al valorilor perene. Sala de conferințe a Memorialului a fost gazda, pentru a câta oară?, a unei sesiuni de comunicări științifice de o largă respirație, o veritabilă istorie a credinței și identității, cu titlul generic de ***Vicariatul Ortodox Ucrainean – 35 de ani de la reînființare***, eveniment moderat magistral de către ***pr. consilier Marius N. Lauruc***.

În deschidere, ***P.S. Varlaam Ploieșteanul***, episcop vicar-patriarhal, a vorbit despre unitatea creștinilor și unitatea de credință, a marcat semnificația anului 2025, de la Conciliul de la Niceea încoace, autocefalia Bisericii Române sau sfințirea din toamnă a mozaicului Catedralei Neamului. Domnul ***Ciprian Vasile Olinici***, Secretar de Stat pentru Culte, a punctat în discursul său, cum valorile testamentare, precum limba, memoria și credința, pot păstra vie identitatea unui popor, tot atâtea căi și mijloace regăsite în istoria Vicariatului Ortodox Ucrainean din România. ***Excelența Sa, Domnul Ihor Prokopchuk***, Ambasadorul Ucrainei în România, a insistat pe contactele strânse dintre cele două națiuni, română și ucraineană, de-a lungul istoriilor lor cultural-religioase, pe modelul oferit de Biserica Ortodoxă Română în obținerea Autocefaliei Bisericii Ucrainene (2019).

Vasile Moldovan, Primarul municipiului Sighetu Marmăției, a transmis un mesaj de felicitare, în acest moment important, comunității ucrainene, cu rol esențial în mozaicul etnic al orașului, după care au urmat șapte comunicări științifice, respectându-se ordinea cronologică a conținutului tematic. Domnul Teofil Ivanciuc, în ***Două vechi biserici de lemn ale ucrainenilor maramureșeni***, a trecut în revistă istoricul cercetărilor, a inventariat bisericile existente, câte au mai rămas în urma disparițiilor bisericilor de lemn între anii 1950 – 1967, de pe Valea Ruscovei, și a prezentat cele două biserici de lemn demolate și identificate recent de către Domnia Sa: cea de la Rona de Sus (demolată în jurul anului 1890), respectiv cea de la Crăciunești (demolată în anul 1955). În fapt, destinul

acestora: cea de la Rona, transformată în șură și o parte la Muzeul Maramureșan (cu lemn de 300 de ani, tăiat la 1699), și cea de la Crăciunești, *in situ* altarul și fundația, iar lemnăria în casă tradițională, azi tencuită. Oare se mai poate restaura așa cum se păstrează în fotografia din anul 1913? Pr. drd. Gheorghe Cinar a încântat audiența selectă cu prezentarea ***Cărți de cult cu însemnătate istorică din parohiile ortodoxe ucrainene maramureșene***, de la Poienile de sub Munte, Repedea, Crasna Vișeuului, Rona de Sus și Sighet. Din arhivele parohiilor au fost prezentate Trioduri de secole XVII – XVIII, tipărite la Lvov, sau câte un Octoih, Ceaslov, Apostol, Liturghier mai deosebit, din bogata zestre arhivistică, cu tot cu numele donatorilor și cu poreclele lor. Una dintre cele mai fascinante biserici de zid din Maramureș, ***Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Câmpulung la Tisa***, ne-a fost adusă spre cunoaștere la 225 de ani de zidire, de către pr. Gheorghe Chascear. Este suficient să amintesc aici faptul că iconostasul, icoana Nașterii Domnului și cea a Adormirii Maicii Domnului au fost pictate de către Antin Pylykhovskyi. Lucrarea pr. consilier Marius N. Lauruc, ***Ucrainenii ortodocși din România în perioada comunistă***, a fost structurată pe două paliere distincte: perioada 1949 – 1952 când, potrivit Deciziei 34695 a Ministerului Cultelor, Vicariatul avea 31 de parohii (15 în Maramureș, 5 în Bucovina, 7 în Satu Mare și 4 în Banat), respectiv 1952 – 1990, când, odată cu desființarea Vicariatului, au fost „inventariate” bunurile bisericești, iar unii preoți au fost urmăriți de Securitate, interogați, închiși pe motiv c-ar fi *uneltit împotriva țării* sau considerați *naționaliști sau iredentiști*. Oarecum firesc, pr. Vicar Nicolae Lauruc a trecut în revistă cele mai importante momente prin care a trecut Vicariatul Ortodox Ucrainean din România în ultimii 35 de ani de la reînființare, fiind urmat în luările de cuvânt de pr. Protopop Petru Rosoca, care a creionat un scurt istoric al Protopopiatului Ortodox Ucrainean Lugoj.

„Într-o lume tot mai secularizată și dezorientată moral, în care tinerii credincioși au nevoie de repere clare, autentice și veșnice, educația religioasă devine o necesitate pentru formarea unei identități creștine puternice”, am

selectat din prezentarea Pr. Protopop Petru Rahovan ***Importanța educației religioase în viața tinerilor creștini din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean.***

La finalul întâlnirii, Părintele Marius N. Lauruc a avut amabilitatea să răspundă la câteva întrebări pentru cititorii Revistei online „Salut, Sighet!”, și nu numai, pentru a ne putea bucura împreună:

Marius Voinaghi (M.V.): Cum a evoluat identitatea religioasă și culturală a comunității ortodoxe ucrainene din România în ultimii 35 de ani?

Marius N. Lauruc (M.N.L.): De la Revoluție și până astăzi, au avut loc câteva schimbări în cadrul populației ucrainene din România. Însă acestea oglindesc schimbările pe plan demografic și religios la nivelul întregii țări. În primul rând, observăm o scădere demografică, însă aceasta este proporțională cu scăderea întregii populații a țării. Mai apoi, pe plan religios, conform datelor obținute prin recensămintele realizate, se poate constata o relativă diversificare a opțiunilor confesionale în rândul populației ucrainene, deși cea mai mare parte e reprezentată de către creștinii ortodocși. Pe plan cultural avem de-a face, mai ales în ultimul deceniu și jumătate, cu o creștere a numărului organizațiilor constituite de către etnici ucraineni în vederea conservării identității etnice. Lucrul acesta este îmbucurător, deoarece demonstrează o creștere a ponderii persoanelor care doresc să se implice în viața comunității ucrainene și să devină factori decizionali în procesul de conservare a identității etnice.

M.V.: Ce provocări majore a întâmpinat Vicariatul Ortodox Ucrainean în menținerea și promovarea tradițiilor religioase și limbii ucrainene în contextul românesc contemporan?

M.N.L.: Până acum câțiva ani, cei care nu aveau contact direct cu membrii comunității ucrainene din România, aveau dificultăți în a diferenția moștenirea culturală ucraineană de cea rusă, respectiv, poporul ucrainean de cel rus. Această confuzie, cu care aveam de-a face des, a dispărut odată cu războiul din Ucraina. Însă, cele mai mari provocări în acest sens au venit odată cu debutul

agresiunii ruse în Ucraina. Vedem războiul informațional ca o realitate cotidiană. Dezinformarea diseminată cu scopul de a manipula și dezbină nu avea cum să ocolească Vicariatul Ortodox Ucrainean, cea mai mare instituție a ucrainenilor din România, cea mai mare comunitate a noastră, cu peste 30.000 de membri. Pentru noi este clar că simpla existență a unei comunități ucrainene de o asemenea amploare îi deranjează pe dușmanii istorici ai ucrainenilor, pentru că are cuvântul cel mai greu de spus în efortul de conservare a identității etnolingvistice. Însă, asemenea fraților noștri din Ucraina, noi luptăm pe „baricade” și nu ne vom da învinși.

M.V.: Există inițiative concrete de colaborare între Vicariatul Ortodox Ucrainean și alte structuri religioase sau culturale din România și Ucraina pentru sprijinirea comunității ucrainene din diaspora?

M.N.L.: În ultimii 35 de ani, Vicariatul a colaborat cu diverse instituții bisericești din Ucraina și Polonia. Mulți din preoții noștri sunt școliți în Ucraina. Din păcate, după începutul războiului din Ucraina, odată cu escaladarea tensiunilor religioase din Ucraina, am fost nevoiți să suspendăm orice legături cu Biserica Ortodoxă Ucraineană, până la limpezirea situației. Sperăm ca acest lucru să se întâmple cât mai curând. În schimb, ne bucurăm de o relație foarte apropiată cu Ambasada Ucrainei în România. Meritul îi revine, în mare parte și Excelenței Sale, Dlui. Ihor Prokopchuk, care manifestă un interes real față de etnicii ucraineni din România; vizitează des comunitățile ucrainene din țară pentru a afla provocările cu care se confruntă și pentru a identifica posibile soluții. În toamna anului trecut, Ambasada Ucrainei, în colaborare cu Vicariatul și câteva organizații ale ucrainenilor din România (Asociația Ruscovan din Cluj Napoca, Asociația pentru Educație și Cultură „Lesia Ukrainca”, din Sighet, Asociația Dobrotoliubie Sighet) a organizat expoziția de fotografii „Cultură versus război”, în centrul Sighetului, pentru a sensibiliza oamenii cu privire la ororile războiului care se duce dincolo de Tisa.

M.V.: În ce măsură a contribuit Vicariatului Ortodox Ucrainean nu doar la păstrarea identității religioase, ci și la reziliența culturală și civică a comunității ucrainene din România în fața presiunilor istorice și contemporane?

M.N.L.: Ca și în cazul oricărei minorități etnice, cel mai mare pericol îl reprezintă, pentru ucraineni, pierderea identității etnice și asimilarea. Cea mai importantă stavilă în acest sens o reprezintă identitatea lingvistică, pe care Vicariatul o cultivă cu sfințenie, folosind limba ucraineană în cult și în predică. De aceea, fără exagerare, Vicariatul este factor determinant în acest sens. Datele recensământului din 2021 relevă faptul că acolo unde Vicariatul are parohii (Maramureș, Timiș, Caraș-Severin), ponderea ucrainenilor care folosesc ucraineana ca limbă maternă este ridicată. În schimb, în zonele țării în care Vicariatul nu are parohii, ponderea este mult mai scăzută. De pildă, în jud. Suceava, din aproape 8000 de etnici ucraineni, doar puțin peste 5000 folosesc limba ucraineană, iar în jud. Tulcea, din 900 de ucraineni declarați, doar 300 folosesc limba ucraineană. Această tragedie evidențiază, odată în plus, rolul de coeziune și de conservare pe care Vicariatul Ortodox Ucrainean îl are în cadrul comunității noastre.

M.V.: În încheiere, ce proiecte de viitor vă așteaptă?

M.N.L.: În viitorul apropiat urmează premiera câștigătorilor concursului „Istoria văzută prin ochii bunicilor”, desfășurat în premieră, la nivelul Vicariatului. Acest concurs va fi încununat prin publicarea tuturor lucrărilor într-un volum, o veritabilă colecție de istorie orală. Mai apoi – publicarea unui volum aniversar, despre Vicariat, în limba ucraineană.

Mă bucură enorm faptul că în ultimii patru ani a început să crească exponențial numărul activităților desfășurate în Vicariat, tocmai cu scopul de a oferi o vizibilitate crescută ucrainenilor din România, pentru a întări identitatea etnică,

precum și faptul că începe să se coaguleze un grup de preoți și profesori pasionați de cercetarea istoriei noastre.

M.V.: Părinte, vă tare mulțumesc!

Prof. Marius Voinaghi

Ajutorul Parohiei Sighet pentru Centrul Maternal

Sâmbătă, 28 iunie, au fost predate Centrului Maternal din Sighet alimentele donate de către credincioșii Parohiei Sighet pe parcursul lunii iunie. Aceasta este deja a patra colectă de alimente neperisabile realizată de către credincioșii parohiei, cărora li s-au alăturat alte persoane cu suflet mare din municipiu.

În cadrul Centrului Maternal beneficiază de servicii de specialitate și de sprijin aproximativ 20 de mame tinere și copii, inclusiv refugiate din Ucraina. De asemenea, pe parcursul anului școlar, copii provenind din familii defavorizate primesc masa de prânz și sprijin în rezolvarea temelor pentru acasă. Centrul Maternal deservește aproape o jumătate din județul Maramureș, oferind găzduire, consiliere și sprijin mamelor tinere, mamelor cu copii care au fost supuse la violență conjugală și copiilor care provin din medii defavorizate.

Colecta de alimente organizată de către Parohia Sighet va continua pe termen nelimitat.

Mulțumim pentru asistență și îndrumare Dlui Director Florin Puț și Dnei Ostaș Nețea.

Dumnezeu să primească jertfa tuturor celor implicați în acest important proiect caritabil al Parohiei Ortodoxe Ucrainene Sighetu Marmăției.

pr. Marius N. Lauruc

Hramul Mănăstirii Ruscova

Mănăstirea Ortodoxă Ucraineană din Ruscova și-a sărbătorit hramul "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" azi luni 7 iulie 2025.

Sfânta Liturhie a fost săvârșită în sobor de preoți în frunte cu Părintele protopop Petru Rahovan al Protopopiatului Ortodox Ucrainean din Sighetu Marmăției. Biserica și curtea

bisericii au fost pline de credincioși, procesiuni și tineri în straie de sărbătoare, care au stăruit în rugăciune.

Predica a fost rostită în limba ucraineană de către Părintele Protopop Petru Rahovan despre viața Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul, un exemplu de viață sfântă, plină de smerenie, post și rugăciune.

La final s-a făcut rânduiala sfințirii crucii și a clopotului, care vor fi amplasate în noua clopotniță a mănăstirii.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru această zi frumoasă și tuturor credincioșilor prezenți la această măreață sărbătoare

Tabăra Ortodoxă a Bucuriei

Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Mănăstirea Ortodoxă Ucraineană „Sfânta Treime”, Pereu, județul Timiș, în parteneriat cu Primăria comunei Criciova, a organizat în perioada 8-10 iulie, Tabăra Ortodoxă a Bucuriei, Editia a IV-a.

Au fost prezenți în jur de 250 de copii și 80 de voluntari care au trăit clipe de bucurie, au legat prietenii și mulți dintre ei nu au dorit ca tabăra să se termine.

Activitățile taberei s-au desfășurat în incinta Mănăstirii Pereu și la Căminul Cultural al comunei Criciova. Mulți dintre participanți au dormit la cort în satul Copilăriei, sat care a avut și trei străzi: Pluto, Marte și strada Bucuriei. Copii au reușit să lege prietenii între ei cu ajutorul profesorilor voluntari de la Școala Generală „Eftimie Murgu” din Lugoj și nu numai, care prin activitățile propuse: pictură, concursul ștafetei, împletitul brățărilor, jocuri de cunoaștere, karaoke, film, tehnici de supraviețuire etc., au reușit să-i mobilizeze și să-i facă să socializeze între ei, deși mulți dintre ei nu s-au întâlni niciodată.

În cadrul taberei au fost prezenți și pompieri din cadrul Detașamentului de Pompieri din Lugoj, care le-au prezentat copiilor mașina de intervenție și le-au făcut o scurtă demonstrație pentru stingerea unui incendiu.

De asemenea, alături de voluntari au fost prezenți și cei de la Biroul de Siguranța Școlară Timiș, care le-au descris copiilor riscurile la care se expun dacă se vor lăsa ademeniți de adicțiile alcoolului și drogului.

Un moment frumos a fost creat și de către Clubul Copiilor din Lugoj, care prin tehnica modelajului au reușit să-i facă pe copii să-și exteriorizeze abilitățile artistice și să creeze figuri interesante și reprezentative pentru ei.

Fiind o tabără cu specific creștin ortodox, pe timpul celor trei zile copii au reușit să se spovedească și să se împărtășească cu Trupul și Sângele Domnului, au învățat fragmente din Sfânta Liturghie, au cântat tropare și s-au rugat la fiecare masă.

Bucuria taberei o puteți descoperi vizionând fotografiile surprinse din cadrul activităților.

Mulțumiri aducem tuturor voluntarilor, sponsorilor și persoanelor implicate în acest frumos proiect ortodox al bucuriei. Mulțumim Mănăstiri Ortodoxe Ucrainene Pereu, Protopopiatului Ortodox Ucrainean din Lugoj, Protopopiatului Ortodox Român din Lugoj, Primăriei Comunei Criciova, Primăriei Municipiului Lugoj, Brutăriei Ardelean, Clubului Copiilor din Lugoj, Asociației Concordia, Școlii Generale „Eftimie Murgu”, Lugoj, Bucătăriei lui Paul, domnului Pujku Claudiu cu tehnicile de supraviețuire și Parohiilor implicate: Parohia Tapia, Parohia Sacoșul Mare, Parohia Pădureni, Parohia Secaș.

Mulțumim și tuturor celorlalți voluntari implicați pe care, fără intenție, poate nu i-am amintit aici. Dumnezeu să răsplătească efortul tuturor și să aducă bucurie în viețile și familiile lor.

Ierom. Nicolae Danco

50 de familii nevoiașe sprijinite de către Centrul de Studiu Biblic Ortodox

„Dorești sa aduci bucurie unei familii nevoiașe?”

Centrul de Studiu Biblic Ortodox din Lugoj a reușit și în luna iulie, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, care a lucrat prin voi cei care ați contribuit, fiecare după putință, la pachetul cu alimente de bază pentru 50 de familii cu o situație financiară redusă din Lugoj și împrejurimi.

Dorim ca împreună să aducem bucurie semenilor noștri. Bucuria revederii în fiecare lună cu cei care primesc ajutorul nostru, merită efortul depus în Numele lui Iisus Hristos.

Cei care doriți să contribuiți la aceste pachete, ne puteți scrie în privat sau puteți aduce alimente la Centrul nostru de pe strada Memorandumului, nr. 4, Lugoj.

Domnul să răsplătească dragostea și jertfa celor implicați în acest frumos proiect.

Ierom. Nicolae Danco

Hramul Bisericii ortodoxe ucrainene Reșița

Biserica ortodoxă ucraineană din Reșița, și-a sărbătorit hramul, avându-i ca ocrotitori pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

La hramul bisericii s-au adunat mulți credincioși din parohiile ortodoxe ucrainene ale Protopopiatului Ortodox Ucrainean Lugoj.

Sfânta și dumnezeiasca Liturghie a fost oficiată de un sobor de preoți ucraineni și români, cuvântul de învățătură în limba română fiind rostit de pr. Dr. Cristian Rădulescu din Reșița, iar în limba ucraineană de pr. paroh Petru Popovici. Amândoi au vorbit despre viețile sfinților apostoli Petru și Pavel ca modele de viață.

Preotul paroh a mulțumit preoților împreună slujitori și tuturor celor prezenți la hram.

Hramul Parohiei Crasna Vișeuului

Pe data de 12 iulie - Sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel a avut loc hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Crasna Vișeuului.

Înainte de Sfânta Liturghie a avut loc parastasul de obște și parastasul la mormântul părintelui vrednic de pomenire Ardelean Vasile.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către părintele Arhimandrit Atanasie Nemzet în limba română iar în limba ucraineană de către Părintele protopop Petru Rahovan despre viața și activitatea Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Părintele paroh Ardelean Vasile a mulțumit tuturor celor prezenți, conducerii Vicariatului, preoților, procesiunilor și credincioșilor prezenți într-un număr impresionant.

Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Hramul Poienile de sub Munte Nr. 3

Pe data de 13 iulie, Parohia Ortodoxă Ucraineană Poienile de sub Munte Nr. 3 și-a sărbătorit hramul - Soborul celor 12 Apostoli. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor în frunte cu Părintele Vicar Nicolae Lauruc și părintele Protopop Petru Rahovan.

Credincioșilor prezenți la acest praznic li s-au alăturat tradiționalele procesiuni („protesii”) care au cântat pricesne înainte și după Liturghie.

În cuvântul de învățătură, Părintele Vicar Nicolae Lauruc a vorbit despre importanța și rolul sfinților apostoli. La sfârșit a felicitat comunitatea credincioșilor păstoriți de P.C. Părinte Iulian Șanta pentru credința lor, lucrările săvârșite și răbdarea de care au dat dovadă.

Părintele Paroh Iulian Santa a mulțumit preoților prezenți la hram și credincioșilor care au contribuit la organizarea celei mai importante sărbători a comunității lor.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru această zi binecuvântată

Hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Petroasa Mare

Duminică, 13.07.2025, Biserica Ortodoxă Ucraineană Petroasa Mare,

Protopopiatul Ortodox Ucrainean Lugoj, și-a sărbătorit hramul. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor de preoți ucraineni și români. Parohia reprezintă o comunitate frumoasă care își păstrează credința,

limba și portul alături de inimosul părinte paroh, Mareniuc Vasile!

pr. Ardelean Cristian

Hramul Bisericii ortodoxe ucrainene Bocicoiu Mare

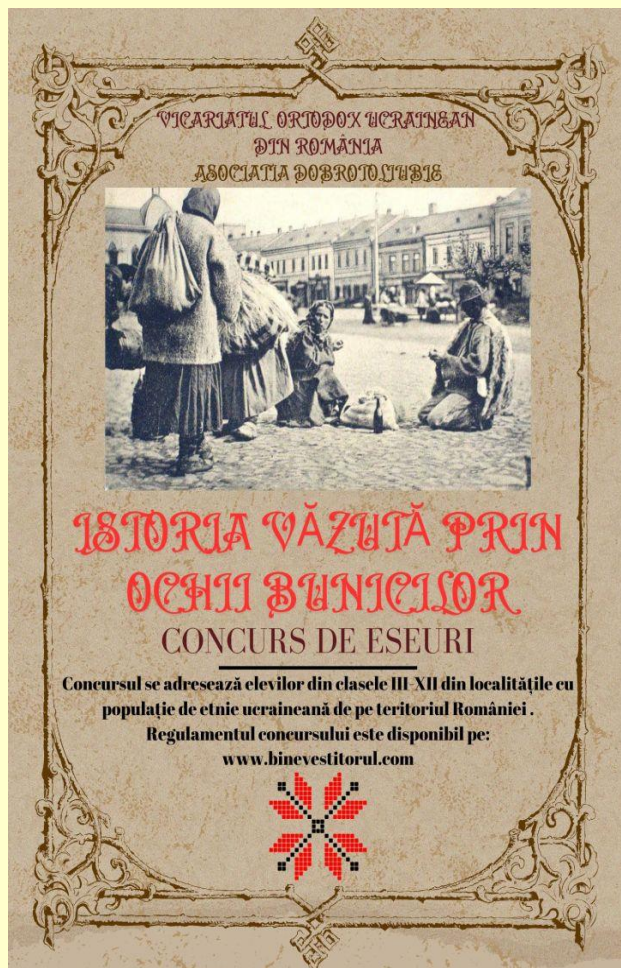

Duminică, 13.07.2025, Parohia ortodoxă ucraineană din Bocicoiu Mare a sărbătorit hramul bisericii. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor de preoți din localitățile învecinate, în frunte cu P.C. Pr. Protopop onor. Ilie Albiciuc.

Credincioșilor prezenți li s-au alăturat tinerii din procesiunile (protesiile) tradiționale.

Părintele Paroh Covaci Nicolae a mulțumit tuturor celor prezenți.

Câștigătorii concursului „Istoria văzută prin ochii bunicilor”

Concursul de eseuri „Istoria văzută prin ochii bunicilor”, organizat de către Vicariatul Ortodox Ucrainean din România în parteneriat cu Asociația Dobrotoliubie a reprezentat nu doar o noutate pentru comunitatea ucrainenilor ortodocși din România, dar, în egală măsură, o provocare atât pentru participanți cât și pentru evaluatori. Elevii înscriși la concurs s-au străduit să redea, în limba ucraineană și în limba română, povești din trecutul recent al familiilor lor și al comunităților din care fac parte, pe care le auziseră de la bunicii lor. Talentul lor de tineri povestitori, precum și seriozitatea cu care au pregătit eseurile, au reprezentat o adevărată provocare pentru membrii

comisiei de evaluare care au fost nevoiți să departajeze și ierarhizeze lucrările trimise.

În urma centralizării notelor, câștigătorii concursului sunt următorii: Premiul I – Chifa Ioana (9,83) și Voloșin Ioana (9,83), ambele din Poienile de sub Munte; Premiul II – Dutciuc Delia (9,62) și Șmuliac Alex (9,61), ambii din Lunca la Tisa; Premiul III – Boiciuc Georgiana (9,58), din Valea Vișeuului; Mențiune – Proniuc Sofia (9,50), din Sighețu Marmăției. Lucrările lor urmează să fie publicate în revista Vicariatului Благовісник / Binevestitorul.

Îi felicităm pe toți elevii participanți pentru lucrările întocmite.

Aducem mulțumiri membrilor comisiei de evaluare: Doamnei Maria Clempușac – Profesor Învățăământ Primar (Știuța, Timiș), părintelui Virgil Brotnei (Parohia Ortodoxă Ucraineană Lugoj, Timiș), părintelui Iulian Șanta (Parohia Ortodoxă Ucraineană Poienile de sub Munte III) și Doamnei Maria Lauruc – Profesor de Istorie (Sighetu Marmăției). Mulțumim, de asemenea, tuturor profesorilor, directorilor de școli, părinților, bunicilor și preoților implicați în acest proiect inedit.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

Hramul Bisericii Ortodoxe Ucrainene Sf. Vladimir din Lugoj

Duminică - 27 iulie 2025, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh și a Părintelui Vicar General al Vicariatului Ortodox Ucrainean Biserica Ucraineana Lugoj a îmbrăcat straie de sărbătoare cu ocazia hramului.

Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de un sobor de preoți în frunte cu Preaonoratul Părinte Protopop Petru Rosoca care a rostit și cuvântul de învățătură.

Părintele paroh a mulțumit părinților slujitori prezenți, cântăreților, tradiționalelor procesiuni (Protesii) din Cornuțel, Știuca și Petroasa Mare, membrilor Consiliului și Comitetului Parohial dimpreună cu toți credincioșii parohiei și tuturor celor prezenți care au înfrumusețat sărbătoarea comunității noastre.

După înconjurarea bisericii, citirea Evangheliilor și miruitul credincioșilor timp în care s-a săvârșit și slujba vecerniei, invitații au participat la agapa frățească oferită de credincioșii parohiei noastre.

Mulțumim Bunului și Milostivului Dumnezeu, Maicii Domnului și Sf. Mare Cneaz Vladimir pentru ocrotirea și binecuvântările revărsate asupra noastră